

Voorstel aan : Gemeenteraad van 22 juni 2015
Nummer : 34
Onderwerp : Vaststelling Voorjaarsnota 2015
Bijlage(n) : 1. Concept raadsbesluit

Samenvatting : In deze Voorjaarsnota 2015 leggen wij uit waar wij financieel staan en welke ontwikkelingen op ons afkomen. Daarbij gaan wij uitvoerig in op onze voorstellen ten aanzien van de door te voeren bezuinigingen.

Voorgestelde beslissing :
1. de begrotingswijzigingen 2015 voortvloeiende uit nieuwe ontwikkelingen exclusief investeringen vast te stellen;
2. de begrotingswijzigingen 2015 voortvloeiende uit ontwikkelingen met betrekking tot investeringen vast te stellen;
3. de budgettair neutrale technisch administratieve mutaties 2015 vast te stellen.

VOORJAARSNOTA 2015

Inhoudsopgave

1 Financieel perspectief: bezuinigingen	4
2 Samenvatting financiële mutaties	9
3 Programma's 2015	11
3.1 Burgerrelaties	11
3.2 Openbare orde en veiligheid	13
3.3 Raad en raadsondersteuning.....	15
3.4 College en Middelen	16
3.5 Wegen, water en groen en verkeer	20
3.6 Ruimtelijke ontwikkeling	23
3.7 Milieu	25
3.8 Onderwijs	27
3.9 Economische zaken.....	29
3.10 Werk en Inkomen	33
3.11 Cultuur	35
3.12 Sport en recreatie	37
3.13 Welzijn en Zorg	39
3.14 Sociaal Domein	42
3.15 (Bestemmings)reserves.....	44
4 Technisch administratieve wijzigingen	45
5 Ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen	46
6 Verklarende woordenlijst	54
7 Voorstel Voorjaarsnota 2015.....	56

1 Financieel perspectief: bezuinigingen

In dit hoofdstuk gaan wij in op de aanleiding en uitwerking van de bezuinigingen 2016.

Aanleiding en proces tot nu toe

Uit de Begroting 2015 bleek dat er in de jaren vanaf 2016 tekorten zouden ontstaan. Dit was de aanleiding voor een nieuwe ronde van bezuinigingen. Ter informatie het bedrag dat met ingang van 2016 minimaal bezuinigd moest worden:

<i>(bedragen in €, minteken is voordeel)</i>	2016	2017	2018
Tekort in de begroting 2015	1.322.000	1.573.000	1.625.000
Effecten Septembercirculaire 2014	133.000	25.000	-71.000
Totaal te bezuinigen m.i.v. 2016	1.455.000	1.598.000	1.554.000

Na het vaststellen van de bezuinigingsdoelstellingen zijn er diverse nieuwe ontwikkelingen geweest. Deze hebben per saldo geleid tot een nadelig financieel effect van afgerond € 25.000 in 2016. Om een sluitende begroting voor 2016 te kunnen presenteren, hebben wij de bezuinigingsdoelstelling met dit bedrag verhoogd. Hiermee komt de bezuinigingsdoelstelling voor 2016 uit op € 1.480.000.

Op 18 september 2014 heeft een presentatie plaatsgevonden van de projectleider van Prodemos en een strategisch adviseur van de gemeente Dordrecht. Een afvaardiging van het college, het MT en twee medewerkers van team control waren hierbij aanwezig. De raadsleden hadden via het presidium besloten hier niet bij aanwezig te zijn.

Op 27 oktober 2014 hebben wij u middels Raadsbericht 2014-34 geïnformeerd over de procesgang rond de bezuinigingen 2016. Tijdens de raadsvergadering van 15 december 2014 heeft u de lijst met bezuinigingsmogelijkheden 2016 (en verder) behandeld.

Op 9 februari 2015 hebben wij u middels Raadsbericht 2015-9 geïnformeerd over de website Begrotingswijzer (www.harenbezuinigt.nl). Tussen 13 februari 2015 en 8 maart 2015 hebben inwoners van Haren gebruik gemaakt van de mogelijkheid de Begrotingswijzer op Harenbezuinigt.nl in te vullen en hun mening te geven over mogelijke bezuinigingsmaatregelen.

In onze brief van 16 maart 2015 aan de fractie van CDA hebben wij vragen beantwoord over het proces en het gebruik van de website Begrotingswijzer.

Op 21 april 2015 hebben wij u middels Raadsbericht 2015-24 geïnformeerd over de uitkomsten van de Begrotingswijzer 2015.

Uitgangspunten

1. Taken zijn leidend, overhead is volgend

Wanneer eerst de taken die u wilt blijven uitvoeren goed in beeld zijn, kunt u hieraan financiële consequenties verbinden. Immers, bij taken hoort overhead, waaronder personele lasten. Deze kunnen pas worden ingevuld wanneer de taken gedefinieerd zijn. Omgekeerd zou niet logisch zijn. Immers, wanneer je personeel vooraf

wegbezuinigt, kunnen deze taken niet uitgevoerd worden. Wanneer u echte keuzes wilt maken, kiest u voor taken, gevolgd door overhead.

2. Collegeprogramma

Uitgangspunt bij bezuinigingen in het Collegeprogramma:

Alles is in beginsel bespreekbaar zolang de betrouwbaarheid van de lokale overheid niet in het geding komt, de verplichte kerntaken uitgevoerd kunnen worden en er een degelijk sociaal vangnet intact blijft voor de zwaksten van de samenleving.

- Netwerksamenleving
Zelfredzaamheid is het credo. Maatschappelijke initiatieven tot bloei laten komen. De gemeente faciliteert en verbindt.
- Burgerparticipatie
Niet alleen vragen hoe burgers kunnen participeren, maar ook vooral hoe de gemeente kan aansluiten bij initiatieven vanuit de samenleving.

Daarnaast:

- Focus op communicatie en verbinding;
- Ontregelen;
- Degelijk financieel beleid, met sluitende begrotingen, verantwoorde reservepositie en voldoende weerstandsvermogen;
- Samen met ondernemers ontwikkelen van vitale winkelgebieden;
- Waar mogelijk structureel aandacht voor duurzaamheid en groen landschappelijk karakter van Haren en voor mobiliteit en bereikbaarheid;
- Verantwoord uitvoeren van taken die de rijksoverheid in deze periode gaat overhevelen (jeugdzorg, WMO en participatiewet). Bij de WMO en participatiewet wordt de eigen kracht van mensen optimaal aangesproken;
- Binnen het sociaal domein zal aandacht zijn voor armoedebeleid en voor de zwaksten in de samenleving;
- Subsidies zijn altijd tijdelijk. Alle organisaties en particulieren dienen te streven naar maximale kostendekking. Zelfredzaamheid vormt het uitgangspunt;
- Inzetten op een hoger percentage kostendekking van de huidige voorzieningen voor sport, cultuur en welzijn;
- Er wordt maximaal ingezet om lastenverzwaring voor de inwoners te voorkomen. Als bezuinigingen nodig zijn, zal de gemeente eerst naar haar uitgaven kijken.

3. Overige uitgangspunten

- Bestaan er redelijke alternatieven?
- Ledenaantal club/vereniging;
- Integraal behandelen: komt het een niet in de knel wanneer u het andere weghaalt?
- Is het in evenwicht?

4. Uitkomsten Begrotingswijzer

Het aantal reacties biedt geen representatieve uitkomst.

Uitkomsten jaarrekening 2014

Naar aanleiding van de realisatie van de Jaarrekening 2014 hebben wij de budgetten nogmaals geanalyseerd op eventuele (structurele) ruimte. Daaruit zijn posten naar voren gekomen met een totaalbedrag van € 250.000 die al met ingang van 2015 structureel in de begroting kunnen worden omgebogen.

Bezuinigingen 2016

Hieronder treft u ons voorstel van de bezuinigingen 2016 aan, verdeeld over de programma's. De toelichting op deze bezuinigingen treft u aan in hoofdstuk 3 Programma's.

Programma / Product	Omschrijving bezuiniging	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
3.1 Burgerrelaties		0	0	0	0
3.2 Openbare orde en veiligheid					
35 Brandweezorg en crisisbeheersing	brandweerkazerne: verschil huidige meerjarenbegroting en nieuw bedrag n.a.v. besluit huisvesting 10 april 2015	149.281	125.854	108.427	86.000
37 Project nieuwe brandweerkazerne	brandweerkazerne: verschil huidige meerjarenbegroting en nieuw bedrag n.a.v. besluit huisvesting 10 april 2015	0	-196.967	-274.202	-270.388
3.3 Raad en raadsondersteuning		0	0	0	0
3.4 College en Middelen					
278 Onroerende Zaak Belasting	tariefsverhoging onroerendezaakbelasting € 497.897 + effecten areaaluitbreiding Haren-Noord € 25.000	0	-522.897	-522.897	-522.897
293 Saldi Kostenplaatsen	interne communicatie	-3.744	-3.744	-3.744	-3.744
3.5 Wegen, water en groen en verkeer					
177 Plantsoenen	onderhoud openbare ruimte (IBOR)	0	-100.000	-100.000	-100.000
247 Begraafplaatsen	Bezuinigen begraafplaatsenbeleid, actief ruimen van graven	0	-15.000	-15.000	-15.000
3.6 Ruimtelijke ontwikkeling					
265 Omgevingsvergunning bouwen	kwaliteit dienstverlening vergunningen	0	-80.000	-80.000	-80.000

3.7 Milieu		0	0	0	0
3.8 Onderwijs					
331 Gemeentelijk Onderwijsbeleid	Afschaffen bijdrage bewegingsonderwijs	0	-213.500	-213.500	-213.500
3.9 Economische zaken					
100 Vastgoedbeheer	brandweerkazerne verschil € 37.800 (2015+2016) + Afschaffen budget De Blauwe Ruiters € 12.500 + Huurverhoging gebouwen € 13.000 + Bezuiniging begraafplaats, tweede heuvel niet klaarmaken € 10.366	-37.817	-73.246	-35.715	-35.565
3.10 Werk en Inkomen					
190 Bijstandsverlening	kinderopvang (inclusief VVE) € 22.700 + sociale recherche € 1.200	-23.900	-23.900	-23.900	-23.900
3.11 Cultuur					
152 't Clockhuys	kostendekkendheid CKC verhogen	0	-30.000	-30.000	-30.000
3.12 Sport en recreatie					
178 Openluchtrecreatie en Toerisme	lidmaatschap Meerschap Paterswolde	0	0	-25.000	-25.000
3.13 Welzijn en Zorg					
142 Jeugd	bezuiniging op Centrum voor Jeugd en Gezin	0	-25.000	-25.000	-25.000
143 Zorg	bezuiniging op Torion	0	-100.000	-100.000	-100.000
210 Woonvoorzieningen Gehandicapten	woningaanpassingen € 20.000 + externe advisering € 1.600	-21.600	-21.600	-21.600	-21.600
211 Huishoudelijke verzorging (WMO)	hulp bij het huishouden	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
3.14 Sociaal Domein		0	0	0	0
Totaalbedrag aan bezuinigingen		-137.780	-1.480.000	-1.562.131	-1.580.594

In aanvulling op de voorgestelde bezuinigingen zal de komende periode een screening plaatsvinden op alle geplande investeringen, om daaruit mogelijke structurele bezuinigingen te vinden in de kapitaallasten. Bij de Begroting 2016 geven wij u duidelijkheid over de effecten.

2 Samenvatting financiële mutaties

In hoofdstuk 1 en 3 tot en met 5 presenteren wij de door ons voorgestelde begrotingsmutaties. Wanneer u akkoord gaat met deze begrotingsmutaties is op dit moment onze verwachting dat het exploitatiesaldo over 2015 € 49.628 (voordelig) bedraagt. Dit is als volgt te specificeren:

(bedragen in €; mintekens zijn voordelig)

	2015	2016	2017	2018
Saldo Begroting 2015	-10.500	1.322.000	1.573.000	1.625.000
VJN 2015 mutaties	-39.128	-1.323.173	-1.505.371	-1.548.474
Nieuw begrotingssaldo	-49.628	-1.173	67.629	76.526

De totale begrotingsmutatie 2015 is als volgt te verdelen over de programma's:

Programma	2015	2016	2017	2018
Burgerrelaties	8.950	8.950	8.950	8.950
Openbare orde en veiligheid	157.910	-65.566	-155.959	-193.677
Raad en raadsondersteuning	0	0	0	0
College en middelen	-92.719	-460.476	-264.569	-251.464
Wegen, water en groen en verkeer	-24.000	-158.359	-171.448	-88.582
Ruimtelijke ontwikkeling	21.446	-58.554	-58.554	-58.554
Milieu	9.915	9.915	9.915	9.915
Onderwijs	44.206	-190.000	-203.500	-197.000
Economische zaken	84.200	45.952	56.098	48.244
Werk en inkomen	75.260	66.427	14.458	-5.154
Cultuur	7.092	-14.925	-7.097	-7.097
Sport en recreatie	25.000	0	-25.000	-25.000
Welzijn en zorg	-284.268	-314.210	-303.307	-303.307
Sociaal domein	-72.120	-192.327	-405.358	-485.747
Bestemming	0	0	0	0
Totaal	-39.128	-1.323.173	-1.505.371	-1.548.473

Naar type mutatie kunnen wij de begrotingsmutaties als volgt uitsplitsen:

	2015	2016	2017	2018
Bezuinigingen	-137.780	-1.480.000	-1.562.131	-1.580.594
Overige mutaties	98.652	156.827	56.760	32.120
Totaal	-39.128	-1.323.173	-1.505.371	-1.548.474

Dit betekent het volgende voor het verwachte verloop van de Algemene Reserve (AR) gedurende 2015:

Stand Algemene Reserve per 1 januari 2015	3.701.000
Af: voorgestelde resultaatsbestemming 2014	385.500
Bij: begrote toevoeging kapitaallastenvoordeel oude afboekingen	60.000
Bij: verwacht voordelig saldo na Voorjaarsnota 2015	49.628
Verwachte stand AR ultimo 2015	<u>4.196.128</u>

Onze totale beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de optelsom van AR en onbenutte belastingcapaciteit. Per 31 december 2015 is naar verwachting sprake van een weerstandscapaciteit van € 4,2 (AR) + € 0,8 miljoen (onbenutte belastingcapaciteit) = € 5,0 miljoen. Dit is voldoende om de gekwantificeerde risico's af te dekken. Die bedragen op basis van de laatste berekening, die is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen in het Jaarverslag 2014, € 4,3 miljoen.

In hoofdstuk 1 gaven wij een nadere toelichting op de door ons voorgestelde bezuinigingen vanaf 2016. In hoofdstuk 3 geven wij per programma een toelichting op de begrotingsmutaties per product en op de voortgang. In hoofdstuk 4 gaan wij in op de technisch administratieve mutaties en in hoofdstuk 5 geven wij een nadere toelichting op de ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen. Wij sluiten af met ons voorstel.

3 Programma's 2015

3.1 Burgerrelaties

Toelichting financiële mutaties

Burgerlijke stand

In het kader van het verbeteren van de dienstverlening is dit jaar gestart met een klanttevredenheidonderzoek en benchmark. De uitkomsten van dit onderzoek en benchmark beschouwen wij als nulmeting en geeft daarmee inzicht in verbeterpunten. Door het onderzoek en benchmark jaarlijks uit te voeren, wordt de ontwikkeling van de dienstverlening meetbaar en sturing op kwaliteit mogelijk. Uw raad is in november 2014 door middel van een raadsbericht geïnformeerd over het jaarlijks uitvoeren van het klanttevredenheidonderzoek en benchmark. Voor de uitvoering ramen wij structureel een bedrag van € 8.950 bij.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
024 Gemeentewinkel	41.440	0	0	0	0
028 Burgerlijke Stand	228.380	8.950	8.950	8.950	8.950
029 Burgerzaken	415.206	0	0	0	0
030 Vastgoedregistratie	575.618	0	0	0	0
031 Burgerrelaties	0	0	0	0	0
042 Lijkschouwing	7.025	0	0	0	0
Totaal programma	1.267.670	8.950	8.950	8.950	8.950

Voortgang

Bestuurlijke Toekomst Haren

In januari heeft de gemeenteraad van Haren besloten tot een verkenning van een mogelijke samenvoeging met de gemeente Tynaarlo. Op basis van dat besluit zijn gesprekken met het college van Tynaarlo gevoerd. De gemeente Tynaarlo zal voor de zomer 2015 een besluit nemen over een eventuele samenvoeging met de gemeente Haren.

Gemeentewinkel

Tot nog toe is een aantal acties uitgevoerd waarmee we de dienstverlening willen verbeteren door een lokale invulling te geven aan het Inwoner Contact Centrum. Ten eerste is het nieuwe algemene telefoonnummer van gemeente, 14 050, geïntroduceerd. Ten tweede heeft de gemeentelijke website een herinrichting ondergaan. Wij passen de toptakenbenadering toe op de website. Dit houdt in dat de producten en diensten waar de meeste vraag naar is direct zichtbaar en daarmee makkelijk vindbaar zijn. Ten derde is een start gemaakt met het klanttevredenheidonderzoek. Uitkomsten van dit onderzoek benutten we als input om aan de ene kant de dienstverlening te optimaliseren. Aan de andere kant zullen we realistische servicenormen gaan vaststellen, zodat de klant weet wat hij van ons mag verwachten als het gaat om dienstverlening. De verwachting is dat de servicenormen, conform planning, in het derde kwartaal van dit jaar gereed zijn.

Burgerlijke Stand

In oktober 2014 is de Wet elektronische aanvraag burgerlijke stand vastgesteld. Deze wet zal naar alle waarschijnlijkheid 1 juli 2015 gefaseerd worden ingevoerd. Eerst wordt elektronische aangifte voor overlijden mogelijk. Daarna voor de aangifte van huwelijk en geregistreerd partnerschap. En als laatste voor geboorteaangifte. Doel van de nieuwe wet is om aangiften te vergemakkelijken. Het past daarmee in de visie 'digitale overheid 2017' van de Rijksoverheid. Deze nieuwe wet implementeren we in onze processen. We zullen daarbij zelf moeten nagaan hoe we applicaties gaan inzetten; een landelijke structuur/invulling is hiervoor nog niet beschikbaar.

Burgerzaken

Het onderzoek door het Ministerie van Veiligheid & Justitie naar eventuele herinrichting van het proces naturalisaties en opties heeft nog geen resultaten opgeleverd.

Verkiezingen

De voor dit jaar geplande verkiezingen zijn gehouden. De organisatie van zowel de Provinciale Statenverkiezingen als de Waterschapsverkiezingen is goed verlopen. Er is nog geen inzicht te geven wat de financiële gevolgen zijn van de organisatie van deze verkiezingen die op één dag werden gehouden. Hier komen we op terug in de Bestuursrapportage.

Lijkschouwing

In de eerste vier maanden zien wij een lichte stijging van het aantal lijkschouwingen. Zoals in de begroting is aangegeven gaan wij ervan uit dat het huidige budget voldoende is voor de uitvoering van alle lijkschouwingen.

3.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting financiële mutaties

Brandweezorg en crisisbeheersing

Vanaf 2016 is er sprake van een structureel nadeel van ongeveer € 10.000 in verband met de indexering van onze bijdrage aan de Veiligheidsregio conform de begroting 2016 van de Veiligheidsregio. Voor de jaren 2015 en 2016 is een nieuwe prognose gemaakt van onze bijdrage in het vereveningsfonds, een voordeel van respectievelijk circa € 6.000 in 2015 en circa € 4.000 in 2016. Tot slot is de bijdrage aan de Veiligheidsregio 2018 aangepast naar de bijdrage volgens de verdeelsleutel gemeentefonds (dit was nog niet goed in onze begroting verwerkt in 2018). Dit laatste levert een voordeel van € 19.000 op voor 2018.

Er is een besluit genomen in de Veiligheidsregio dat zij de huidige en nieuwe kazernes in eigendom zullen overnemen. De kosten worden verdeeld door middel van de verdeelsleutel op basis van allocatie van het gemeentefonds. Hierbij wordt een overgangperiode gehanteerd, dusdanig dat met ingang van 1 januari 2018 volledig op de nieuwe verdeelsleutel wordt overgegaan. Dit betekent dat onze bijdrage aan de Veiligheidsregio structureel hoger wordt in de komende jaren. Daarnaast moeten we gedurende de periode 2015 tot en met 2017 een aflopende bijdrage leveren aan het solidariteitsfonds om hiermee het voordeel van het vervallen van de lasten van een nieuwe kazerne te herverdelen tussen de deelnemende gemeenten. Het nadeel in de vorm van de stijging van onze bijdrage aan de Veiligheidsregio in verband met de besluiten van de Veiligheidsregio over de huisvesting wordt in totaal:

(Bedragen in €)

Jaar	Nadeel stijging bijdrage aan Veiligheidsregio i.v.m huisvestingsbesluiten
2015	149.281
2016	125.854
2017	108.427
2018	86.000

Er is ook een voordeel, dit komt naar voren onder het product 037.

Project nieuwe brandweerkazerne

Voor de aanvullende onderzoeken in 2015 zijn kosten gemaakt die niet door het bestaande budget worden gedekt. Voor 2015 gaat het om een bedrag van € 15.000.

Het eerder genoemde voordeel heeft betrekking op het vervallen van de in de huidige begroting opgenomen huisvestingslasten van onze huidige brandweerkazerne en van de nieuw te bouwen kazerne. In het programma College en Middelen wordt het voordeel zichtbaar i.v.m. de huidige kazerne. In dit programma wordt het voordeel zichtbaar i.v.m. het vervallen van de lasten van de nieuwe kazerne. Dit laatste leidt tot de volgende voordelen in de begroting:

(Bedragen in €)

Jaar	Voordeel vervallen lasten nieuwe brandweerkazerne i.v.m. huisvestingsbesluiten Veiligheidsregio
2016	196.967
2017	274.202
2018	270.388

Voor de bedragen van de vervallen investeringskredieten met betrekking tot de nieuw te bouwen brandweerkazerne verwijzen we u naar het hoofdstuk ontwikkelingen met betrekking tot investeringen.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
035 Brandweezorg en crisisbeheersing	919.150	142.910	131.401	118.243	76.711
036 Openbare Orde en	129.276	0	0	0	0
037 Project nieuwe brandweerkazerne	0	15.000	-196.967	-274.202	-270.388
Totaal programma	1.048.426	157.910	-65.566	-155.959	-193.677

3.3 Raad en raadsondersteuning

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
001 Gemeenteraad en raadscommissies	181.676	0	0	0	0
004 Ondersteuning Raad	236.330	0	0	0	0
Totaal programma	418.006	0	0	0	0

3.4 College en Middelen

Toelichting financiële mutaties

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

In het kader van de bezuinigingsoperatie 2016 hebben wij de OZB als sluitpost gehanteerd. Wij zullen aan u een verhoging van de OZB van 11,6% voorstellen, dit levert vanaf 2016 jaarlijks € 498.000 aan extra inkomsten op.

Daarnaast is er vanaf 2016 sprake van een extra OZB opbrengst van € 25.000 ten gevolge van woningbouw in Haren-Noord.

Algemene Uitgaven en Inkomsten

U heeft bij de behandeling van de begroting 2015 een amendement aangenomen om de OZB voor niet-woningen extra te verhogen om de vorming van het zogeheten dorpsfonds te kunnen financieren. Voor de kosten van het dorpsfonds en de kosten van de extra tariefsverhoging voor de eigen gemeentelijke huisvesting samen is in de begroting een stelpost opgenomen van € 55.000 (gebaseerd op de extra OZB-opbrengst). Inmiddels is duidelijk dat het voor wat betreft de extra kosten van gemeentelijke gebouwen gaat om een bedrag van € 10.000 (met name schoolgebouwen), zodat er een jaarlijks bedrag van € 45.000 besteed kan worden aan het dorpsfonds. Daarom ramen wij nu de stelpost van € 55.000 af en ramen de kosten van € 10.000 voor de schoolgebouwen en € 45.000 voor het dorpsfonds bij op de producten in de programma's Onderwijs en Economische Zaken. Per saldo is dit neutraal voor het begrotingssaldo.

Gemeentefonds

Als gevolg van de effecten van de Septembercirculaire 2014 is er sprake van diverse mutaties op onze Gemeentefonds-uitkering. Voor zover deze mutaties het gevolg zijn van wijzigingen in de bedragen die we in het Gemeentefonds ontvangen voor het Sociaal Domein, zijn deze wijzigingen één-op-één doorvertaald in wijzigingen (lees: kortingen) op de betreffende uitgavenbudgetten.

In tabelvorm samengevat is er sprake van de volgende effecten van de Septembercirculaire 2014:

Effecten septembercirculaire (bedragen in €)

Jaar	Effect op Gemeentefonds (verwerkt in dit programma op product 284)	Effect op lasten Sociaal Domein (verwerkt in andere programma's)	Totaal effect op begrotingssaldo
2015	221.000 nadeel	57.000 voordeel	164.000 nadeel
2016	235.000 nadeel	102.000 voordeel	133.000 nadeel
2017	393.000 nadeel	367.000 voordeel	26.000 nadeel
2018	396.000 nadeel	467.000 voordeel	71.000 voordeel

Voor een uitvoeriger toelichting op de effecten van de Septembercirculaire 2014 verwijzen wij u naar raadsbericht 2014-36.

De Decembercirculaire 2014 leidt tot de volgende effecten op de begroting die wij hierbij verwerken:

Effecten decembercirculaire (bedragen in €)

Jaar	Effect op Gemeentefonds = effect op begrotingssaldo (verwerkt in dit programma op product 284)
2015	39.000 voordeel
2016	15.000 nadeel
2017	16.000 nadeel
2018	19.000 nadeel

Saldi Kostenplaatsen

Wij zijn van plan om met ingang van 2015 structureel te bezuinigen op de interne communicatie. Hiervan verwachten wij een jaarlijks voordeel van circa € 4.000.

We hebben een 'voordeel / ombuiging' van circa € 38.000 in 2015 en circa € 37.000 in 2016 ingeboekt. Dit als gevolg van besluitvorming in de Veiligheidsregio over het toekomstig eigendom van de brandweerkazernes. Het betreft de verhuur van de oude brandweerkazerne in afwachting van het gereedkomen van de nieuwbouw. De uitwerking van het besluit zal nog plaats moeten vinden. Zie ook het programma Openbare orde en veiligheid voor de overige financiële mutaties als gevolg van de besluiten van de Veiligheidsregio over de huisvesting.

Diverse ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen (zie hoofdstuk 5) leveren mutaties op in de kapitaallasten. Hierdoor is er in 2016 en 2017 sprake van een voordeel van circa € 3.000 en in 2018 van een nadeel van circa € 4.000.

Saldo Renteomslag

Inmiddels zijn de boekwaarden van de grondexploitaties per 1 januari 2015 bekend geworden. Aangezien deze boekwaarde bepalend is voor de in 2015 aan de grondexploitaties toe te rekenen rente, kon dit rentebedrag definitief worden bepaald. Het aan de grondexploitaties toe te rekenen bedrag ligt € 89.390 hoger dan eerder geraamd. Aangezien de toegerekende rente wordt geactiveerd, is dit een incidenteel voordeel voor het begrotingssaldo 2015.

Inmiddels is een deel van de in 2015 aan te trekken langlopende leningen daadwerkelijk aangetrokken. Aangezien de rentepercentages substantieel lager lagen dan voorzien, is een structureel voordeel van € 89.000 gerealiseerd.

Product		Huidig Budget	Mutaties 2015	2016	2017	2018
002	Bestuurlijke Samenwerking	42.000	0	0	0	0
003	Representatie	15.100	0	0	0	0
005	Ondersteuning B&W	360.655	0	0	0	0
006	Burgemeester &	349.692	0	0	0	0
017	Kabinetszaken	14.600	0	0	0	0
018	Beleidsplanning en Concerncontrolling	408.465	0	0	0	0
019	Communicatie	273.219	0	0	0	0
022	Rechtsbescherming	171.170	0	0	0	0
023	Gemeentelijke Regelgeving	63.892	0	0	0	0
277	Waardering Onroerende	208.300	0	0	0	0
278	Onroerende Zaak Belasting	-4.101.907	0	-522.897	-522.897	-522.897
280	Overige belastingen	-139.722	0	0	0	0
283	Algemene Uitgaven en	-1.207.535	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
284	Gemeentefonds	-24.353.956	182.232	250.183	408.699	414.908
293	Saldi Kostenplaatsen	1.409.121	-41.561	-43.762	-6.371	525
298	Rente Reserves	-535.070	0	0	0	0
304	Saldo Renteomslag	-730.001	-178.390	-89.000	-89.000	-89.000
Totaal programma		-27.751.977	-92.719	-460.476	-264.569	-251.464

Voortgang

Vennootschapsbelasting (vpb)

Door invoering van het wetvoorstel 'Wet modernisering van de vpb-plicht voor overheidsondernemingen' worden overheden, en dus ook de gemeente Haren, belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien ondernemingsactiviteiten worden verricht. Los van het mogelijke financiële effect leidt dit tot een administratieve lastenverzwaring. Het invoeren en het borgen van de systematiek van de vpb in het gemeentelijk apparaat zal voornamelijk in de eerste jaren de nodige inspanningen kosten. Het is een taak die, naast de reeds bestaande verplichtingen en aanwezige uitdagingen, aan de organisaties wordt opgelegd. Het wetsvoorstel ligt thans voor in de Eerste Kamer. Indien de wet wordt aangenomen betekent dit dat de gemeente Haren voor haar ondernemingsactiviteiten met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig wordt voor de vpb. Onderzocht wordt welke activiteiten voor ons hieronder vallen. De financiële consequenties zullen wij opnemen in de Bestuursrapportage.

Beveiligingsbeleid

Informatiebeveiliging is een thema dat zowel maatschappelijk als politiek veel aandacht krijgt. En niet voor niets: de veiligheid van (overheids)informatie wordt in toenemende mate op de proef gesteld. Daarom zijn door de landelijke overheid een groot aantal normen, maatregelen, richtlijnen en procedures opgesteld die wij moeten implementeren en structureel moeten handhaven. Hierbij moeten we continu aandacht besteden aan bewustwording van informatie(on)veiligheid. Het thema Informatiebeveiliging blijft in beweging en is nooit klaar. Beleidsmatig hebben wij de zaken al aardig goed geregeld en wij zijn aangesloten bij de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD).

Nu dit geoperationaliseerd wordt hebben we bijvoorbeeld continu behoefte aan ondersteuning in de vorm van implementatieondersteuning, advies en ondersteuning bij het beproeven van onze informatieveiligheid en de beveiliging en toegankelijkheid van het gemeentehuis. In de Bestuursrapportage 2015 zullen wij u informeren hoe wij dit willen gaan doen en wat daarvoor nodig is.

Professionalisering inkoop

Medio 2014 is een spend analyse uitgevoerd van de realisatie van het gehele inkoopvolume van de gemeentebegroting in 2013. Hierop is een businesscase inkoop opgesteld met een professionalisering van de inkoopfunctie en een netto besparingspotentieel van € 75.000. Deze is als stelpost opgenomen in de begroting 2015.

Eerste stap om de taakstelling te realiseren was het aantrekken van een ervaren senior inkoper en een deeltijd inkoop medewerker ter ondersteuning. Dit bleek een lastig traject omdat in de markt veel vraag is naar ervaren inkopers. Uiteindelijk is het medio maart 2015 gelukt de functie(s) in te vullen. Momenteel werkt inkoop samen met de budgethouders aan een opzet om de potentiële inkoopvoordelen te realiseren en aan het opzetten van een verplichtingenadministratie. Tweede stap is de financiële vertaling van inkoopbezuiniging in onze begroting van dit jaar en de komende jaren. Deze uitgewerkte besparingen zullen bij de Bestuursrapportage 2015 ingeboekt worden.

3.5 Wegen, water en groen en verkeer

Toelichting financiële mutaties

Wegen, straten en pleinen

De vaststelling van het Beheerplan Wegen (2014-2018) in de raadsvergadering van september 2014 leidt tot een aantal aanpassingen op investeringen niveau. In de oude vorm was er sprake van één investeringsbedrag (€ 580.000) welke in gelijke termijnen over 20 jaar werd afbetaald. In de nieuwe, door u vastgestelde situatie wordt de afschrijving van de onderhoudsmaatregel beter gespecificeerd. De afschrijving is nu gebaseerd op de soort onderhoudsmaatregel waarop de investering betrekking heeft:

1. € 110.000 voor slijtlagen (afschrijving in 7 jaar)
2. € 165.000 voor deklagen (afschrijving in 14 jaar)
3. € 305.000 voor rehabilitatie (afschrijving in 30 jaar)

Voor de uitwerking van deze investering verwijzen wij naar het hoofdstuk 5 Ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen.

Openbare verlichting

Wij hebben u het beleidsplan openbare verlichting 2015 t/m 2025 aangeboden. Daarin zijn de benodigde vervangingsinvesteringen in masten, armaturen en OLC (dimunit) opgenomen. Wij hebben deze nader toegelicht in het hoofdstuk Ontwikkelingen m.b.t. de investeringen. Door de overschakeling op LED verlichting kunnen wij de exploitatiekosten over 10 jaar verlagen met structureel € 60.000 per jaar, te bereiken in stappen van € 6.000 per jaar. Per saldo wordt daarmee een deel van de kapitaallasten afgedekt.

Parkeervoorzieningen

Per 1 januari 2015 is een aantal wijzigingen ingevoerd, zoals belparkeren, cashless betalen en camera parkeren in de parkeergarage. Deze veranderingen hebben tot de nodige aanloopproblemen geleid, maar deze zijn nu zo goed als overwonnen. Wel dient nog steeds enige gewenning bij het publiek plaats te vinden.

In verband met het cashless betalen hoeven de parkeermeters niet meer door een gecertificeerd beveiligingsbedrijf te worden leeggehaald. Daarmee besparen we € 25.000. Tot 1 januari 2015 was het bij één parkeerautomaat nog mogelijk om met een chipknip af te rekenen. Omdat de chipknip per 1 januari 2015 is opgehouden te bestaan, is de aparte bundel voor die betalingen beëindigd. Het voordeel hiervan is € 3.000. Tenslotte zijn de kosten voor de inzet van fiscale parkeercontroleurs gestegen. Dit levert een nadeel op van € 4.000. Per saldo is er sprake van een voordeel van $\text{€ } 25.000 + \text{€ } 3.000 - \text{€ } 4.000 = \text{€ } 24.000$.

Voor het overige zijn de financiële effecten van de wijzigingen in het product Parkeervoorzieningen nog niet bekend. Wij zullen deze in de Bestuursrapportage 2015 vermelden.

Plantsoenen

Wij stellen voor om met ingang van 2016 een structureel jaarlijks bedrag van € 100.000 te bezuinigen op het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR). Als gevolg van diverse ontwikkelingen m.b.t. de investeringen, die verder worden beschreven in hoofdstuk 5, dalen de kapitaallasten vanaf 2016 met circa € 2.000 per jaar.

Begraafplaatsen

Wij gaan er vanuit dat we een besparing kunnen bereiken door een nieuw begraafplaatsenbeleid, waarbij oude graven (op De Eshof) worden geruimd, waardoor meer ruimte ontstaat, waardoor nieuwe graven kunnen worden uitgegeven, waarvoor opbrengsten worden ontvangen. We gaan er vanuit dat we hierdoor vanaf 2016 een structureel voordeel kunnen behalen van € 15.000.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
047 Wegen, Straten en Pleinen	2.143.028	0	2.295	8.082	73.242
051 Openbare Verlichting	386.179	0	-23.949	-42.746	-24.961
064 Parkeervoorzieningen	-298.346	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
065 Verkeer en Vervoer	130.657	0	0	0	0
077 Afwatering	49.069	0	0	0	0
172 Landschapsbeheer	91.067	0	0	0	0
177 Plantsoenen	1.530.356	0	-97.705	-97.785	-97.864
233 Riolen	276	0	0	0	0
247 Begraafplaatsen	75.573	0	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal programma	4.107.859	-24.000	-158.359	-171.448	-88.582

Voortgang

Riolen

De vervanging en de financiering van onze oude riolering zijn vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2015-2019). De uitwerking van de diverse projecten loopt volgens schema. We zijn inmiddels gestart met het vervangen van de riolering in de Oude Hoflaan.

Ook zijn we in clusterverband met de gemeenten Groningen en Ten Boer, de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest en het Waterbedrijf Groningen een samenwerking aangegaan. Doel van deze samenwerking (2015-2019) is om een kostendaling voor de gehele waterketen te realiseren.

Openbare ruimte

Het onderhoud van de openbare ruimte wordt nu conform het vastgestelde IBOR niveau onderhouden.

Parkeervoorzieningen

In samenwerking met de gemeente Groningen zijn wij bezig met de realisatie van het tweede transferium. Naar verwachting is de nieuwe parkeervoorziening in september 2015 gereed.

Verkeerseducatie

Vanaf 2015 vindt de coördinatie van verkeerseducatie in alle gemeenten in de provincie Groningen plaats via het secretariaat van het Verkeer- en Vervoer Beraad (VVB). In plaats van subsidie van de provincie te ontvangen en daarmee activiteiten uit te zetten leveren wij een financiële bijdrage aan de provincie waarmee zij (in overleg met ons / VVN Haren) activiteiten coördineren. De bijdrage voor 2015 blijft, ten opzichte van voorgaande jaren, ongewijzigd.

De hoogte van het bedrag voor de komende jaren is nog niet bekend en wordt vastgesteld via het VVB.

Maatregelen vrachtverkeer in Glimmen

Samen met de regio is gewerkt aan een alternatief maatregelenpakket om de overlast van doorgaand vrachtverkeer in Glimmen te beperken. De kosten van de voorbereiding van deze maatregelen zijn opgenomen in de voorziening die in de jaarrekening 2014 is opgenomen in verband met de (financiële) afwikkeling van het zonaal verbod voor vrachtverkeer.

Fietsroute Plus

In het gemeentelijk verkeer en vervoer plan is de wens opgenomen om een fietsroute plus te realiseren die, tussen Groningen en Zuidlaren, via de Kerklaan en Schoutelaan loopt. Om inzicht te krijgen in de ruimtelijke mogelijkheden en de kosten hiervan, wordt een schetsontwerp en kostenraming uitgewerkt. In eerste instantie betreft dit het gedeelte tot de Rijksstraatweg. De kosten van deze uitwerking worden gedekt vanuit het investeringskrediet Verkeersmaatregelen 2015.

Openbare verlichting

Op dit moment werken wij aan het nieuwe beleidsplan openbare verlichting 2015 - 2020. De planning is dat deze in juni door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Wij hebben een klankbordgroep samengesteld die het concept beleidsplan gaat bespreken en beoordelen. Uit de enquêtes van bewoners blijkt, dat het overgrote deel van de bewoners bij nieuwe armaturen LED wil toepassen. Daarnaast valt er in de nachtelijke uren nog veel energie te besparen. Tussen 23:00 en 6:00 uur is nog veel winst te behalen, als het gaat om energiebesparing. De verlichting kan dan worden gedimd naar 50% .

3.6 Ruimtelijke ontwikkeling

Toelichting financiële mutaties

Handhaving openbare ruimte

Per 1 januari 2015 heeft de rijksoverheid besloten de zogenaamde PV-vergoeding te schrappen. Deze vergoeding was een compensatie voor de kosten van de inzet van Buitengewone Opsporingsambtenaren (Boa's). Dit leidt tot een structureel nadeel € 21.446.

Omgevingsvergunning bouwen

Wij stellen een ombuiging van € 80.000 per jaar voor op VTH taken. Vanaf 2016 kan daarvan € 40.800 worden gerealiseerd door kosten van voorlichting inzake omgevingsvergunningen te verhalen door een verhoging van de leges voor de omgevingsvergunning. In het verleden rekenden wij hier geen leges voor. Door recente jurisprudentie kunnen ook deze gemaakte kosten (deels) verhaald worden.

Er zijn ontwikkelingen op het gebied van VTH-dienstverlening en de financiering daarvan (leges). Deze beschrijven wij in de paragraaf voortgang van dit programma. De komende periode willen wij gebruiken om deze ontwikkelingen verder te monitoren en te bepalen welke consequenties dit heeft voor de financiering van de VTH taken. Wij willen naar dienstverlening, financiering en deregulering kijken. Daarbij willen wij ook de resterende ombuigingsdoelstelling op VTH-taken van € 39.200 betrekken. Dit willen wij breed bekijken door daarbij ook de VTH-dienstverlening op grond van de APV en bijzondere wetten te betrekken. De financiering van deze dienstverlening loopt nu via leges algemene dienstverlening en leges dienstverlening EDR, maar deze zijn verre van kostendekkend.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
089 Komplan Algemeen	30.079	0	0	0	0
234 Vergunningverlening	35.305	0	0	0	0
244 Omgevingsverg. toezicht en handhaving	181.590	0	0	0	0
245 Handhaving Openbare	67.404	21.446	21.446	21.446	21.446
251 Plattelandsbeleid	23.440	0	0	0	0
254 Ruimtelijke Plannen	738.080	0	0	0	0
264 Volkshuisvesting	35.840	0	0	0	0
265 Omgevingsvergunning	-104.416	0	-80.000	-80.000	-80.000
266 Omgevingsvergunning niet verhaalbaar	206.080	0	0	0	0
268 Naamgeving en huisnummering	20.441	0	0	0	0
Totaal programma	1.233.842	21.446	-58.554	-58.554	-58.554

Voortgang

Structuurvisie Haren

Wij zullen een besluit nemen over de eventuele ontwikkeling van een structuurvisie voor het grondgebied van de gemeente Haren, in het licht van een besluit over een fusie met de gemeente Tynaarlo.

Onderzoek vraag en aanbod sociale huurwoningen in kader van nieuwe Huisvestingswet

Wij hebben in samenwerking met de gemeenten Tynaarlo, Aa en Hunze en Noordenveld goede voortgang gemaakt met de voorbereiding en de invoering van de Huisvestingswet (per 1 januari 2015) en de Woningwet (per 1 juni 2015). De samenwerking is gezocht omdat de vier gemeenten woningcorporatie Woonborg delen en met name de woningwet grote gevolgen heeft voor de relatie tussen gemeenten, corporaties en huurdersverenigingen. Dit jaar zal op basis van de nieuwe wetgeving het woonplan moeten worden geactualiseerd. Dit zullen we zelf uitvoeren. Het vooronderzoek - vraag en aanbod van sociale huurwoningen in de vier gemeenten - zullen we laten uitvoeren. De kosten daarvan worden gedeeld door de vier gemeenten. De kosten zullen naar verwachting tussen € 2.500 en € 5.000 per gemeente bedragen.

Ontwikkelingen VTH dienstverlening en financiering (leges)

De Kwaliteitscriteria, een nieuw stelsel van private kwaliteitsborging in de bouw, de Omgevingswet en de economische situatie zijn de meest majeure ontwikkelingen die nu en de komende periode van invloed zijn op het taakveld vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) en het Bouw- en Woningtoezicht (BWT) in het bijzonder. Zij hebben ook effect op de betaalbaarheid van het systeem. Nu al is duidelijk merkbaar dat de betaalbaarheid niet meer zo voorspelbaar is als een paar jaar geleden en dat komende ontwikkelingen dat gaan versterken. Ook gaat het takenpakket gefaseerd veranderen, doordat marktpartijen zelf verantwoordelijk worden voor het borgen van bouwkwaliteit. De overheid behoudt 'algemeen belang taken' op het gebied van ruimtelijke ordening, welstand en omgeving (bestaand gebruik). Daarmee verdwijnt een deel van de grondslag voor het huidige legesstelsel, dat gestoeld is op individueel belang. Door de onvoorspelbaarheid en de taakverschuiving is de algemene beleving dat de houdbaarheid van (de grondslag van) het huidige legesstelsel aanstaande is.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland, Vereniging Nederlandse Gemeenten en Ministerie van Infrastructuur en Milieu hebben onderzoeksbureaus Senze en Ecorys gevraagd een verkennend onderzoek te verrichten naar alternatieve oplossingen voor dit financieringsvraagstuk. Dit onderzoek is afgerond en vorig najaar is een rapportage verschenen, waarin het onderzoek is beschreven en geanalyseerd op hun (mogelijke) effecten. Uit de analyse en consultatie van de branche en uitvoeringspraktijk zijn 10 mogelijke oplossingsrichtingen gekomen. Deze oplossingsrichtingen zijn beschreven en voorzien van voor- en nadelen. Van de 10 oplossingsrichtingen is een drietal oplossingen op redelijke wijze kostendekkend te maken. Dat zijn de omgevingsbijdrage, uurtje factuurtje en de extra aanslag op de OZB.

Om een kostendekkend stelsel te krijgen hoeft niet gekozen te worden voor één van de tien losse alternatieven. Een bruikbaar alternatief ligt waarschijnlijk in een combinatie van meerdere alternatieve oplossingen. Wij blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen en zullen u, indien daar aanleiding toe is, nader informeren.

3.7 Milieu

Toelichting financiële mutaties

Inzameling Huisafval

Door de invoering van de belasting op het storten en verbranden van afval worden de storkosten met ingang van 2016 hoger. Wij houden rekening met € 13.000. Deze extra kosten willen wij met ingang van 2016 verhalen via de afvalstoffenheffing. Ons uitgangspunt blijft een 100% kostendeekkende afvalstoffenheffing.

Overige ontwikkelingen zijn onder andere een toename van het aantal huisaansluitingen, waardoor de kosten van inzameling zullen stijgen, maar ook de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing. Wij verwachten op dit moment dat de overige ontwikkelingen per saldo geen invloed zullen hebben op de afvalstoffenheffing. Wij gaan dit nader in beeld brengen en komen hierop terug in ons voorstel over de belastingverordeningen 2016 die wij u tijdig ter behandeling aan het einde van 2015 zullen aanbieden.

Algemene dienstverlening overig

Ten gevolge van de invoering van de Huisvestingswet 2014 op 1 januari 2015, die de gemeente verbiedt de woningtoewijzing van koopwoningen te regelen, hebben wij de verplichte inschrijving van woningzoekenden voor een koopwoning per 1 januari 2015 ingetrokken en de reeds betaalde inschrijvingskosten over 2015 gerestitueerd aan betrokkenen. Het structureel nadelig effect hiervan ad € 9.915 hebben wij in de voorjaarsnota verwerkt.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
228 Inzameling Huisafval	4.466	0	0	0	0
235 Bodem en Grondwater	67.100	0	0	0	0
236 Geluidhinder	56.599	0	0	0	0
237 Algemeen Milieubeleid	157.322	0	0	0	0
239 Openbare Hygiëne	21.784	0	0	0	0
241 Gemeentelijke Interne	25.484	0	0	0	0
243 Handhaving Milieu /	96.250	0	0	0	0
267 Algemene dienstverlening overig	21.516	9.915	9.915	9.915	9.915
Totaal programma	450.521	9.915	9.915	9.915	9.915

Voortgang

Omgevingsdienst Groningen (ODG)

De begroting ODG voor 2016 zal gebaseerd worden op de producten en diensten catalogus (PDC). Deze kunnen bestaan uit standaardproducten (vaste prijs) en uit maatwerkproducten (variabele prijs). De PDC wordt de basis waarop de Dienstverleningsovereenkomst voor Haren en de hieraan gekoppelde deelnemersbijdrage wordt vastgesteld. De PDC wordt in de loop van 2015 ontwikkeld.

Ontwikkeling richting 2016: In februari 2013 heeft de stuurgroep RUD Groningen (nu ODG) besloten vanaf 2016 een efficiency taakstelling van 10% door te voeren. Dit is een harde taakstelling. Op basis van de huidige bijdrage van gemeente Haren aan ODG zal dit een kleine € 6.000 op kunnen leveren. In combinatie met invoering van de Productencatalogus is dit, zoals wij nu inschatten, niet direct als batig saldo in te boeken.

3.8 Onderwijs

Toelichting financiële mutaties

Gemeentelijk onderwijsbeleid

Onderwijshuisvesting

Wij hebben een huurvergoeding beschikbaar gesteld aan de Sint Nicolaasschool, voor de huur van 2 noodlokalen tot december 2016. Dan moet de nieuwbouw van de school klaar zijn. De school had hiervoor een spoedaanvraag ingediend. De kosten zijn voor 2015 en 2016 respectievelijk € 34.206 en € 13.500.

Vanuit onze wettelijk zorgplicht voor de onderwijshuisvesting moeten wij de OZB aan schoolbesturen vergoeden. De OZB voor niet-woningen (waar scholen onder vallen) is per 2015 met 10% gestegen. Dit betekent dat het product onderwijshuisvesting vanaf 2015 structureel met € 10.000 wordt verhoogd. Dit bedrag zat al begrepen in een stelpost onder product Algemene Uitgaven en Inkomsten in programma College en Middelen die nu wordt afgeraamd. Per saldo is er dus geen effect op het begrotingssaldo.

In verband met de verwerking van een nieuwe leerlingenprognose is er in 2018 sprake van een kostenstijging van € 6.500.

Vakonderwijs lichamelijke opvoeding

Wij stellen de gemeenteraad voor om met ingang van 1 januari 2016 onze subsidie voor de inzet van vakonderwijs lichamelijke opvoeding (bewegingsonderwijs) te beëindigen. Dit leidt tot een voordeel van € 213.500 vanaf 2016.

Voor 2015 geldt dat, door de daling van het aantal groepen in het basisonderwijs, er dit schooljaar 7,5 uur minder bewegingsonderwijs wordt gegeven.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
331 Gemeentelijk Onderwijsbeleid	2.773.281	44.206	-190.000	-203.500	-197.000
Totaal programma	2.773.281	44.206	-190.000	-203.500	-197.000

Voortgang

Leerlingenvervoer

Wij stellen de gemeenteraad voor om, met ingang van 1 januari 2016, een inkomensafhankelijke drempelbijdrage te vragen van ouders/verzorgers voor het leerlingenvervoer naar het speciaal basisonderwijs. De werkelijke opbrengst is nu nog niet te ramen, omdat dit sterk afhangt van het leerlingenaantal en het inkomen van de ouders/verzorgers.

Verduurzaming bestaande schoolgebouwen

In de basisnotitie Duurzaamheid 2015-2017 geven wij aan hoe wij onze gemeente willen verduurzamen. Hiervoor willen wij het restant budget van € 400.000 in het egalisatiefonds groot onderhoud inzetten. We hebben inmiddels gesprekken gevoerd met de schoolbesturen voor primair onderwijs en speciaal onderwijs. Zij zijn bereid om 40% van de investeringen zelf te bekostigen.

Wij hopen daarmee voor elk schoolgebouw in ieder geval een energielabel C te kunnen halen. De voorbereidingen willen wij in 2015 afronden, de uitvoering staat gepland voor 2016.

Nieuwbouw Zernike College

De nieuwbouw van het Zernike College verloopt volgens planning. Het schoolgebouw is geschikt voor circa 1.440 leerlingen en wordt met ingang van het schooljaar 2015/2016 in gebruik genomen. De gemeente Haren was bouwheer en daarmee opdrachtgever, het juridisch eigendom wordt overgeheveld naar O2G2 als schoolbestuur. Het wordt een duurzaam, energiezuinig en flexibel schoolgebouw. Het onderhoud is voor de komende 15 jaar mee aanbesteed.

Nieuwbouw Sint Nicolaasschool

De Sint Nicolaasschool gaat verhuizen naar de locatie van het Zernike College aan de Westerse Drift. Wij werken aan het uitwerken van een stedenbouwkundig plan voor deze locatie, waarin aandacht uitgaat naar de positionering van het gebouw en het parkeren en halen en brengen. Het schoolbestuur werkt zelf aan een programma van eisen. De stedenbouwkundige kaders moeten rond de zomervakantie helder zijn. In het najaar van 2015 zal worden begonnen met de bouw.

Revitalisatie en eventuele doordecentralisatie Maartenscollege

Wij hebben veel overleg gevoerd met het Carmel College en het Maartenscollege over de revitalisering van het Maartenscollege. Het bestaande schoolgebouw moet worden vernieuwd, uitgebreid en er wordt groot onderhoud uitgevoerd. Daarnaast wordt ook fors ingezet op de verbetering van het binnenklimaat en het energiezuiniger maken van het schoolgebouw. De school vraagt voor ongeveer de helft van de geraamde kosten van € 16,5 miljoen een bijdrage van de gemeente Haren. De gemeente kan dit zelf financieren of door middel van doordecentralisatie. In dit laatste geval krijgt het schoolbestuur jaarlijks een bedrag van de gemeente voor de kosten van de onderwijshuisvesting.

3.9 Economische zaken

Toelichting financiële mutaties

Economische zaken

In december 2014 is de centrumvisie voor Haren vastgesteld. Dit moet onder meer leiden tot de ontwikkeling van een dorpsfonds. Middels dit dorpsfonds moet het centrum van Haren vitaal blijven en verder worden versterkt. Het fonds kan bijdragen aan de levendigheid, waardoor zowel de sociale als economische functie worden versterkt. Ten behoeve van de ontwikkeling van het dorpsfonds is door de raad bij amendement besloten tot een extra verhoging van de OZB voor niet-woningen. Wij ramen nu de structurele kosten voor het dorpsfonds van € 45.000 bij en ramen tegelijkertijd de betreffende stelpost af bij het product Algemene Uitgaven en Inkomsten in het programma College en Middelen. Per saldo is er geen effect op het begrotingssaldo.

Vastgoedbeheer

Tariefsverhoging sportaccommodaties

De tarieven van de binnensportaccommodaties zullen worden verhoogd met 10% wat een structureel voordeel van € 13.000 oplevert. Voor de buitensport loopt al een taakstellende ombuiging van € 26.000, waardoor de tarieven voor de buitensport via deze weg tevens zullen stijgen.

Parkeergarage

In 2015 is het parkeersysteem van de parkeergarage vervangen. De slagbomen zijn verwijderd en de in- en uitgangscontrole vindt nu plaats door middel van camera's. Door het verwijderen van de slagbomen zou de garage toegevoegd worden aan het fiscale gebied. Hierdoor zouden wij in de garage parkeerbelasting kunnen heffen. Dit zou een BTW voordeel opleveren, aangezien er dan over de parkeerbelasting geen BTW afgedragen hoeft te worden. Door nieuwe belastingvoorschriften per 1 januari 2015 bleek echter het beoogde financiële voordeel niet langer te gelden. Het leasecontract voor het camerasysteem is hoger dan de lasten van het oude betaalsysteem, waardoor € 9.200 structureel bijgeraamd moet worden. Zie ook het programma Wegen, water, groen en verkeer voor de mutaties m.b.t. besparing legen van de parkeermeters i.v.m. cashless betalen en het vervallen van de kosten voor de datacommunicatie. In het hoofdstuk Ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen is een toelichting op het afboeken van de boekwaarde van de oude parkeergarage apparatuur opgenomen. Door de afboeking dalen de kapitaallasten vanaf 2016. Hiermee wordt het genoemde nadeel van € 9.200 deels tenietgedaan en beperkt tot circa € 5.000 per jaar.

Begraafplaats De Harenerhof

Momenteel wordt het beleid rondom de exploitatie van de begraafplaatsen herzien. Hierdoor zal het aanleggen van een volledig ingerichte tweede grafheuvel op begraafplaats De Harenerhof waarschijnlijk niet nodig zijn. Mogelijk kan volstaan worden met het ontwikkelen van alleen een urnentuin op deze begraafplaats. Vooruitlopend op deze ontwikkelingen besparen wij € 10.000 op de kapitaallasten voor de al gereserveerde investering voor de aanleg van de tweede grafheuvel. De definitieve besluitvorming moet hierover nog plaats vinden. In het programma Wegen, water, groen en verkeer staan de beleidsmatige overwegingen.

Blauwe Ruiters

In overeenstemming met uw besluit van 28 april 2015 zal de structurele bijdrage aan De Blauwe Ruiters worden teruggebracht van €20.000 naar maximaal €7.500 over de periode 2015 tot en met 2019. Met ingang van 2020 vervalt de structurele reservering voor De Blauwe Ruiters.

Langjarige kaders vastgoedbeheer

Voor het vastgoed beheer zijn de kaders langjarig in lijn gebracht. Hierdoor is voor 2017 het budget gelijkgesteld aan de voor- en na liggende jaren. Dit betreft specifiek budget waarvan jaarlijkse structurele kosten als de CAR verzekering en de licenties voor software en abonnementen op normgegevens bekostigd worden. Inhoudelijk is dit een incidenteel nadeel in 2017 van € 10.000.

Verspreide eigendommen

De verdeling van Waterschapsbelasting (watersysteemheffing) wordt anders (eerlijker) verdeeld over huishoudens, eigenaren van gebouwen, eigenaren van gronden en eigenaren van natuur dan daarvoor. Voor ons heeft dit met name gevolgen voor de onbebouwde gronden en wegen. Hiervoor waren we vrijgesteld van belasting, waardoor we nu aanzienlijk meer waterschapslasten moeten afdragen. Dit heeft tot gevolg dat we structureel een bedrag van € 30.000 moeten bijramen.

Product		Huidig Budget	Mutaties			
			2015	2016	2017	2018
041	Dienstverl Europese Dienstenrichtlijn	63.309	0	0	0	0
044	Schades	28.890	0	0	0	0
082	Markten/Standplaatsen	15.576	0	0	0	0
083	Economische Zaken	30.000	45.000	45.000	45.000	45.000
100	Vastgoedbeheer	2.282.297	9.200	-29.048	-18.902	-26.756
240	Duurzame ontwikkelingen	56.875	0	0	0	0
285	Verspreide Eigendommen	-465.335	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal programma		2.011.612	84.200	45.952	56.098	48.244

Voortgang

Geopark

De partijen met wie over de invulling van het dorpsfonds wordt gesproken, hebben ingestemd met de financiering van een deel van de kosten van de aansluiting van Haren bij het Geopark de Hondsrug, uit het dorpsfonds. De aansluiting past goed bij de doelstellingen van het dorpsfonds om meer mensen naar Haren te trekken.

Parkeren

Rond het betaald parkeren geldt dat dit voorjaar het achteraf betaald parkeren is ingevoerd en betaald moet worden met een bankpas of parkeerapp. De gesprekken met de ondernemers over de mogelijkheden rond het parkeren blijven doorgaan. Over het onderzoek naar het invoeren van gratis parkeren moet nog definitieve besluitvorming plaats vinden.

Vastgoedbeheer

Brandwerende voorzieningen in gemeentelijk vastgoed

De controle op brandveiligheidsvoorzieningen in het gemeentelijk vastgoed werd altijd uitgevoerd door de lokale brandweer, deze controles worden tegenwoordig uitgevoerd door de Veiligheidsregio Groningen. Tijdens recente controles is een groot aantal tekortkomingen aan brandwerende voorzieningen geconstateerd in ons eigen vastgoed. Voor het oplossen van deze zaken is extra budget noodzakelijk, de inschatting is dat dit maximaal € 85.000 zal bedragen. Er vindt nog nader onderzoek en overleg met de Veiligheidsregio Groningen plaats over de wettelijke verplichting van bepaalde voorgeschreven maatregelen. Definitieve besluitvorming moet nog plaats vinden.

Kleedruimtes GHHC

Door het stijgende ledenaantal van de hockeyvereniging GHHC moet de kleedaccommodatie volgens de voorschriften van de hockeybond uitgebreid worden. Vanuit sportbeleid worden momenteel gesprekken gevoerd met GHHC wat de opties zijn. Gekeken wordt of de mogelijke werkzaamheden gecombineerd kunnen worden met groot onderhoud aan het kleedgebouw.

Renovatie binnensportaccommodaties

In 2014 is gestart met het renoveren van de binnensportaccommodaties. De renovatie van gymzaal Het Buut is in 2014 volledig afgerond, voor de overige locaties is hieronder de stand van zaken weergegeven.

De renovatie van Sporthal Het Scharlakenhof is afgerond. De eind 2014 ontstane lekkage in het dak bij de aansluiting met het zwembad is verholpen, de gevolgschade moet nog wel hersteld worden. Wie financieel verantwoordelijk is voor de schade is onderwerp van discussie tussen onze verzekeringsmaatschappij en die van het zwembad. Als laatste moet het voorterrein, met name de aansluiting van het hoge op het lage deel, nog voor de zomer 2015 aangepakt worden, om een veilige toegang tot het pand te realiseren. De financiële effecten hiervan zijn verwerkt in het programma sport en recreatie.

De renovatie van gymzaal De Meet is gestart begin 2015 en wordt naar verwachting in het 2e kwartaal 2015 opgeleverd.

De renovatie van de kantine, de bezoekers toiletten en het mindervaliden gedeelte in gymzaal De Bam wordt volgens planning in de zomer 2015 uitgevoerd.

In gymzaal De Groenenberg worden de sanitaire ruimtes voorzien van nieuw tegelwerk, tevens wordt het bestaande luchtverwarmingssysteem vervangen. Uitvoering zal naar verwachting in zomer 2015 zijn.

In het najaar van 2015 zal de laatste binnensportaccommodatie, te weten de gymzaal aan de Oude Brinkweg, aangepakt worden. De kantine en het sanitair zullen opgeknapt worden. Tevens worden de radiatoren vervangen.

Ombuiging buitensport

Voor beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties verwachten wij de nieuwe huurovereenkomsten per 1 augustus 2015 in te kunnen laten gaan.

Het overleg met de sportverenigingen heeft nog geen korte termijn resultaat opgeleverd omdat de nieuwe contractvormen uitgewerkt worden met de verenigingen. Hierdoor verwachten we de resultaten van de taakstellende ombuigingen voor 2015 maar voor 5/12 deel te kunnen realiseren. Hierbij is echter wel een kanttekening te plaatsen, namelijk dat we hierbij uitgaan van het feit dat het sportbesluit blijft gelden voor de buitensportverenigingen. Zoals u in programma sport en recreatie kan lezen is de wetgeving op dit gebied in beweging, wat mogelijk gevolgen kan hebben op de uitwerking van deze taakstelling.

Voormalige scholen

In 2015 zijn wij formeel eigenaar geworden van de voormalige scholen van Visio aan de Rummerinkhof 6a in Haren en van OBS De Rieshoek aan de Zuidlaarderweg 63 in Noordlaren. Voor overdracht heeft er een inspectie plaatsgevonden naar de staat van het onderhoud, voor beide locaties bleek het onderhoudsniveau ondermaats te zijn. Hierop is in overleg met de schoolbesturen een afkoopsom afgesproken. Voor het pand Rummerinkhof 6a krijgen wij € 86.960 en voor het pand Zuidlaarderweg 63 € 23.725. De inkomsten worden niet bijgeraamd, omdat ze ook weer uitgegeven worden dit jaar aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Het eventuele restant zal worden toegevoegd aan de onderhoudsvoorziening. De exploitatiekosten zijn niet begroot. Hiervoor monitoren wij in 2015 de uitgaven, zodat we in 2016 een goed beeld kunnen geven van de structurele kosten.

Duurzaamheid

Omdat het klimaatbeleid geactualiseerd diende te worden is de basisnotitie Duurzaamheid 2015-2017 opgesteld. Hierin is het klimaatbeleid van de gemeente nogmaals geëvalueerd en wordt een nieuwe richting van het beleid beschreven. Er wordt niet alleen naar het klimaat gekeken, maar duurzaamheid wordt juist breder getrokken en de gemeentelijke rol wordt meer stimulerend in plaats van initiërend. De notitie dient als discussiestuk om het komende jaar een nieuwe visie en ambitie op het gebied van duurzaamheid te vormen. Deze notitie ligt momenteel bij de raad ter besluitvorming.

Er wordt op dit moment ook intensief samengewerkt met lokale initiatieven in het Platform Duurzaam Haren en met de provincie Groningen en Groninger gemeenten in het Platform Energie in de Gebouwde Omgeving, voortkomende uit de Koepeldeal. Ook is met laatstgenoemde partijen een subsidie toegekend voor het ondersteuningsprogramma Energie van de VNG, voortvloeiend uit het SER Energieakkoord. Hiermee zal in elke Groninger gemeente, dus ook in Haren, komende zomer een digitaal energieloket beschikbaar komen en kunnen verschillende campagnes worden opgezet om inwoners te stimuleren energiebesparende maatregelen te treffen.

3.10 Werk en Inkomen

Toelichting financiële mutaties

Bijstandsverlening

De bijzondere bijstand wordt opgehoogd ten behoeve van de kosten voor de maatwerkvoorziening Wmo. Dit ten laste van de decentralisatieuitkering Wmo. Het betreft de gelden die de afschaffing van de WTCG (Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) compenseren.

Werkloosheids- en werkgelegenheidsprojecten

De mutatie in het budget werkloosheids- en werkgelegenheidsprojecten betreft een aanpassing van het participatiebudget en de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) uitkering, conform de septembercirculaire 2014.

Product		Huidig Budget	Mutaties			
			2015	2016	2017	2018
190	Bijstandsverlening	288.217	116.100	116.100	116.100	116.100
191	Minima-Beleid	171.068	0	0	0	0
196	loaw/loaz	109.500	0	0	0	0
197	Werkloosheids- en Werkgelegenheidsproj.	1.691.016	-40.840	-49.673	-101.642	-121.254
Totaal programma		2.259.801	75.260	66.427	14.458	-5.154

Voortgang

Doelstellingen

Een belangrijke doelstelling van het participatiebeleid is het streven om meer mensen te laten participeren door middel van betaald werk. In dit verband is er sinds het eerste kwartaal een gunstige ontwikkeling. Het bestand is met 4 gedaald, nadat het, ondanks gunstige uitstroomcijfers, toch de afgelopen jaren flink bleef stijgen. Het einde van de recessie lijkt ook op dit punt, zij het nog voorzichtig, zichtbaar te worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat de Wsw en de Wajong niet en minder goed toegankelijk zijn geworden, waardoor de verwachting bestond dat er een hogere instroom in de bijstand zou volgen vanaf 1 januari 2015.

Banenafpraak en quotumwet

Recent is de wet banenafpraak en quotumheffing door de Eerste Kamer aangenomen. Hierdoor wordt de verplichting vastgelegd om op termijn 125.000 mensen aan het werk te helpen. Deze verplichting geldt voor de overheid en het bedrijfsleven samen. Als de jaarlijkse doelstellingen niet worden gehaald, kan de minister de quotumheffing in werking stellen. Bedrijven ontvangen dan een boete voor de niet gehaalde doelstelling. Voor Haren betekent dit dat ongeveer 2 à 3 mensen aan het werk moeten worden geholpen. Dit wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Schuldhulpverlening

Ten aanzien van schuldhulpverlening zijn geen bijzonderheden te melden.

Hervorming kindregeling

De hervorming kindregeling, waarbij een deel bij de bijstandstoelage fiscaal wordt verstrekt, is afgelopen maanden doorgevoerd. Het college heeft beleidsregels voor de compensatie van alleenstaande ouderkop Haren vastgesteld. Deze beleidsregels hebben als doelstelling om te voorkomen dat alleenstaande ouders buiten de kindregeling vallen en hierdoor onder het bestaansminimum komen. Er is sprake van één geval waarbij een beroep is gedaan op de regeling.

Kostendelersnorm

Per 1 juli wordt de kostendelersnorm ingevoerd. Indien meer personen in een woning hun hoofdverblijf hebben, ontvangen zij een lagere uitkering, omdat zij geacht worden bepaalde kosten te kunnen delen. Dit zal een gunstig effect hebben op de bijstandsuitgaven van de gemeente, maar in het budget dat het rijk beschikbaar stelt, is hier rekening mee gehouden.

Statushouders

De taakstelling voor het huisvesten van statushouders is voor 2015 opnieuw verhoogd. Heel 2013 ging het om een taakstelling van 12 personen, voor het eerste half jaar van 2015 gaat het al om 16 personen. Verwacht mag worden dat dit druk zal geven op huisvestingsmogelijkheden, maar ook op maatschappelijke voorzieningen zoals de bijstand.

Armoedebeleid

In 2014 is aansluiting gezocht bij het Stichting Leergeld en het Stichting Jeugdsportfonds. Beide instellingen werken in Haren met als doel armoede onder kinderen te bestrijden en deelname aan (sport)verenigingen te stimuleren. Uit de cijfers van dit jaar blijkt dat in deze periode door beide stichtingen totaal 20 kinderen zijn geholpen. De bedoeling is dat deze activiteiten in het jaar 2015 verder worden uitgebreid. Het college heeft voor dit doel in 2015 opnieuw subsidie verstrekt aan Jeugdsportfonds Groningen. Door invoering van de Participatiewet is de categoriale bijzondere bijstand voor schoolgaande kinderen weggefallen. Binnen de bijzondere bijstand is er een nieuwe regeling gecreëerd welke voorziet in een tegemoetkoming voor kosten van kinderen die voor het eerst de middelbare school bezoeken. Ook is er een regeling getroffen binnen de bijzondere bijstand voor chronisch zieken in verband met het wegvallen van de Wtcg-bijdrage (Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) binnen de Wmo 2015 en de mogelijke stapeling van lastenverzwaring.

Wsw (Wet sociale werkvoorziening)

De gemeenschappelijke regeling voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening is niet volledig per 1 januari 2015 beëindigd. Er blijft tot 1 januari 2016 nog een deel van de GR doorlopen. Het gaat met name over de werkgeversactiviteiten ten aanzien van de SW gerechtigden. Met ingang van 2016 moet voor deze doelgroep een nieuwe oplossing ontwikkeld zijn. Dit kan een inkooprelatie met een SW organisatie zijn. Tenslotte blijkt uit de jaarstukken van BWR dat er nog een tekort over 2014 ontstaat over de exploitatie.

3.11 Cultuur

Toelichting financiële mutaties

Kunst & Cultuur

De Culturele Raad Haren, Biblionet Groningen en Haren FM hebben een meerjarenovereenkomst voor de jaren 2014 tot en met 2017. In deze MJB is een bepaling opgenomen dat de subsidie jaarlijks wordt geïndexeerd voor de prijsindex, om er voor te zorgen dat de organisaties aan hun financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen. Omdat de gemeentebegroting niet wordt geïndexeerd, ontstaat hier een tekort dat met de jaren steeds groter wordt. De mutatie voor de bibliotheek wordt verwerkt in deze voorjaarsnota. De kleinere mutaties zullen worden verwerkt bij de Bestuursrapportage 2015.

't Clockhuys

Wij zijn voornemens om de kostendekkendheid van het CKC met ingang van 2016 te verhogen met structureel € 30.000.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
144 Kunst & Cultuur	608.182	7.092	15.075	22.903	22.903
146 Ontwikkelingssamenwerking	2.886	0	0	0	0
152 't Clockhuys	218.712	0	-30.000	-30.000	-30.000
167 Monumenten	17.307	0	0	0	0
Totaal programma	847.087	7.092	-14.925	-7.097	-7.097

Voortgang

Ontwikkelingen cultuureducatie

Per 2013 wil het Rijk de aandacht voor cultuuronderwijs op scholen versterken via het programma 'Cultuureducatie met kwaliteit in het primair onderwijs'. Het programma bestaat uit drie parallel uitgevoerde trajecten: centraal, decentraal en via het onderwijs. Er zijn in dit kader drie financiële lijnen. Kleinere gemeenten kunnen, zoals gebruikelijk in dit verband, een beroep doen op de provinciale voorzieningen. Taken cultuureducatie komen vanaf 2017 bij de gemeente. Dit kan betekenis hebben voor de rol van het CKC in relatie tot het basisonderwijs. Dit wordt in de komende periode uitgewerkt.

Vastgoed - Clockhuys

In verband met het onderzoek naar de mogelijke verzelfstandiging van het CKC hebben wij de verdere uitwerking van de splitsing van rollen en taken in het beheer van het Clockhuys in de wacht gezet. Dit betekent dat wij eerst de alternatieven van verzelfstandiging van het CKC zullen uitwerken, alvorens de vastgoedsituatie onder de loep te nemen. Wij realiseren ons dat wij hiermee een aantal concrete nijpende problemen op korte termijn niet oplossen.

Bibliotheek

Op 1 januari 2015 is de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) van kracht geworden. Deze wet neemt openbare bibliotheekvoorzieningen die onderling verbonden zijn als uitgangspunt. De wet bepaalt dat de lokale bibliotheken, de provinciale ondersteuningsinstellingen en de Koninklijke Bibliotheek (KB), voor wat betreft haar taak tot het in stand houden van de landelijke digitale bibliotheek, één netwerk vormen van openbare bibliotheekvoorzieningen. Om relevant te blijven in de toekomst moet de bibliotheeksector zich vernieuwen, aanwezig zijn in het digitale domein en aansluiting vinden bij digitale media. De bibliotheek moet, om aansluiting te vinden bij het stelsel, aan 5 functies voldoen: kennis en informatie, ontwikkeling en educatie, lezen en literatuur, ontmoeting en debat, en kunst en cultuur. In VGG-verband wordt gewerkt aan gezamenlijke basis subsidieafspraken.

De bibliotheek Haren vult in 2015 het één na laatste jaar van de bezuinigingen in. Het is de bibliotheek gelukt om voor 2015 een sluitende begroting te presenteren. Met name een lagere doorrekening vanuit de serviceorganisatie levert een besparing op. De bibliotheek geeft aan dat de hoge huisvestingslasten in 't Clockhuys een grote belemmering zijn bij het op een verantwoorde wijze invullen van de bezuiniging, zonder dat de inhoud daaronder lijdt. Het concept van de brede bibliotheek is nog steeds leidraad voor het aanbod van de bibliotheek.

3.12 Sport en recreatie

Toelichting financiële mutaties

Sport

Voor de reparatie van het dakoverstek van het zwembad boven de sporthal hebben wij € 25.000 bijgeraamd. Wij hebben de Stichting Exploitatie Zwembad Scharlakenhof aansprakelijk gesteld voor de schade en voor de daadwerkelijke reparatiekosten. Deze bijraming betreft een voorfinanciering die mogelijk terugkomt als de stichting ook daadwerkelijk aansprakelijk is.

Wij zijn voornemens om m.i.v. 2017 € 25.000 op onze bijdrage aan de GR Meerschap Paterswolde te bezuinigen. Hierover zijn we in overleg met de overige in de GR deelnemende gemeenten.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
145 Sport	281.498	25.000	0	0	0
178 Openluchtrecreatie en Toerisme	136.588	0	0	-25.000	-25.000
Totaal programma	418.086	25.000	0	-25.000	-25.000

Voortgang

Hockey

In het voorjaar 2015 zijn besprekingen gestart met de hockeyvereniging GHHC over upgrading en uitbreiding van de kleedkamers. Met deze activiteit was in de begroting voor een deel al rekening gehouden. In de loop van dit jaar zal extra krediet worden gevraagd om dit mogelijk te maken.

Ijsbaan

In de raadsvergadering van 16 februari 2015 heeft u een amendement aangenomen om geen budget en capaciteit meer te investeren in de realisatie van een officiële 400 meter ijsbaan in Haren. De financiële gevolgen van het wegvallen van deze investering zijn nader toegelicht in het hoofdstuk *Ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen*.

Hortus

Wij hebben een aantal verkennende gesprekken gevoerd met de Stichting Behoud Groene Hortus over de toekomst van de Hortus. De Stichting heeft laten weten vergelijkbare gesprekken met de RUG te zullen gaan voeren.

Geopark

Wij hebben - op initiatief van twee ondernemers uit Haren - besloten partner te worden van het Geo-park de Hondsrug dat onderdeel is van het Europees netwerk van Geoparken. Geopark de Hondsrug richt zich bij het ontsluiten van haar gebiedsverhaal op de inwoners, op het onderwijs en op het toerisme. Het partnerschap biedt goede kansen voor de versterking en verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in Haren. Kosten voor 2015 worden gedekt uit de bestaande budgetten.

Tennis

In overleg met een notaris bekijken we de mogelijkheid tot het gelijktrekken van de erfpachtrechten van Tennis en Squash Club Haren (TSH). Dit in verband met de waarborgstelling van de gemeente voor een lening die de vereniging wil aantrekken voor het bouwen van een nieuwe tennishal.

BTW-Sportbesluit

De toepassing van het Sportbesluit staat ter discussie. Dit kan gevolgen hebben voor de afspraken die we willen maken met de voetbalverenigingen. Daarnaast is het de vraag of de aftrek van btw voor alle beheers- en onderhoudswerkzaamheden en investeringen op sportgebied blijven bestaan. Wij onderzoeken de effecten hiervan.

3.13 Welzijn en Zorg

Toelichting financiële mutaties

Jeugd

Wij stellen voor om met ingang van 2016 € 25.000 op het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) te bezuinigen.

Zorg

De budgetten voor de gesubsidieerde instellingen zijn geïndexeerd conform de meerjarenbeschikkingen. Deze indexering is niet verwerkt in de begroting. Dit betekent dat de volgende bijramingen noodzakelijk zijn: € 21.332 (2015), 32.072 (2016), €42.975 (2017) en € 42.975 (2018).

Wij hebben besloten vanaf 2016 € 100.000 te bezuinigen op de subsidie voor Torion. Hierbij hebben wij vooralsnog geen rekening gehouden met eventuele frictiekosten.

Woonvoorzieningen

In verband met structureel lagere uitgaven op het budget voor woningaanpassingen en de daarbij horende advisering wordt er een bedrag van € 21.600 afgeraamd.

Huishoudelijke verzorging

Op grond van doorgevoerde maatregelen kan het budget voor hulp bij het huishouden afgeraamd worden met € 200.000. Hierdoor ontstaat een meer reële begroting. Op dit product worden ook de eigen bijdragen Wmo geboekt. Een budget van € 84.000 dient als dekking voor het programma Sociaal Domein en wordt hier afgeraamd.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
142 Jeugd	463.160	0	-25.000	-25.000	-25.000
143 Zorg	1.281.542	21.332	-67.610	-56.707	-56.707
148 Welzijn	120.870	0	0	0	0
209 Leefvoorzieningen	545.500	0	0	0	0
210 Woonvoorzieningen Gehandicapten	188.708	-21.600	-21.600	-21.600	-21.600
211 Huishoudelijke verzorging (WMO)	1.342.164	-284.000	-200.000	-200.000	-200.000
Totaal programma	3.941.944	-284.268	-314.210	-303.307	-303.307

Voortgang

Jeugd

Jongerencommunicatie

Er is een jongerenraad in oprichting. Er wordt een wervingscampagne gelanceerd, de initiatiefnemers hebben hiervoor contact gelegd met de scholen voor voortgezet onderwijs.

Jeugd en Alcohol

Er heeft een evaluatie van het project Van 16 naar 18? Maklukzat! plaatsgevonden. Onze ervaring is dat veel scholen uiteindelijk bij de start van dit project zijn afgehaakt, omdat het project geen prioriteit had.

Jeugdgezondheidszorg

Per 1 januari 2015 is, via een aanpassing van het Besluit publieke gezondheid, het nieuwe basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van kracht. Doel van de vernieuwing is het basispakket te moderniseren op grond van nieuwe wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen, en beter te laten aansluiten op de Stelselwijziging Jeugd. Het onderscheid tussen maatwerk en uniform deel basistakenpakket verdwijnt. Op dit moment vindt binnen de regeling PG&Z een discussie plaats over de inhoudelijke en financiële consequenties hiervan. Mogelijk betekent dit een uitzetting van de bijdrage aan de GGD. Het AB van de GR PG&Z neemt hierover in de loop van 2015 een besluit.

Welzijn

De buurt- en dorpshuizen zijn allen bezig te onderzoeken welke rol zij binnen de Wmo kunnen spelen. Initiatieven zoals de wijkacademie, concerten bij mensen thuis, samen eten en nieuwe samenwerkingsverbanden maken hiervan deel uit. Vanuit de vereniging Groninger Dorpen wordt hierbij ondersteuning geboden.

Welzijn&Zorg: stand van zaken

Het programma welzijn en zorg geeft inhoud aan de kantelingsprincipes. Deze principes zijn vertaald in 7 maatschappelijke effecten. De samenwerking tussen de lokale aanbieders wordt steeds groter. Ook de relatie met de huisartsen en hun praktijkondersteuners wordt, dankzij de inzet van de wijkverpleegkundige, steeds beter. Tussen de zorgaanbieders ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden. Een voorbeeld is het gezamenlijk opleidingskalender voor vrijwilligers en familie vanaf 2016. Dit wordt georganiseerd door ZINN en de Zonnehof. Een ander voorbeeld is het vervoer van cliënten van de NOVO naar hun dagbesteding door de Stichting vervoer voor ouderen Haren. Ook de agenda van Haren, waar alle organisaties hun activiteiten op kunnen plaatsen, is een belangrijke voorwaarde om het aanbod makkelijk vindbaar te maken voor onze inwoners.

Komende tijd werken wij o.a. aan het verbinden van de lokale vervoerstromen en het vrijwilligersbeleid, oftewel: hoe faciliteren wij de betrokken burger.

Meer flexibiliteit in subsidieverlening is gerealiseerd door een deel van het maatschappelijk werk onder te brengen bij lokale vrijgevestigde professionals. De krimpende budgetten zorgen enerzijds voor onrust, anderzijds is het een katalysator voor samenwerking en vernieuwing. Er zijn nog vele stappen te zetten de komende jaren, ook daar is iedereen zich van bewust.

Leefvoorzieningen: Collectief Vervoer

Voor het collectief vervoer geldt dat per 1 april 2015 de bijdrage voor de klant is verhoogd. Als gevolg hiervan zullen de kosten voor de gemeente voor het Wmo vervoer gaan dalen. Er zal een groter beroep worden gedaan op eigen vervoersmogelijkheden. In concreto is de tarievenstructuur aangepast, zijn de aanrijtijden verruimd, is de leeftijdsgrens waarbij kinderen gratis mee kunnen rijden

met het collectief vervoer verlaagd van 15 naar 12 jaar en wordt de norm van 2.000 kilometer die klanten per jaar mogen reizen met de vervoerspas strenger gehandhaafd.

Hulp bij het huishouden

Ten aanzien van de bezuinigingen op de huishoudelijke hulp is de afgelopen maanden een algemene voorziening ontwikkeld voor huishoudelijke hulp. Dit moet bijdragen aan het verder terugbrengen van de kosten voor dit product. De algemene voorziening wordt mede mogelijk gemaakt doordat het rijk een subsidie beschikbaar stelt in het kader van de huishoudelijke hulp toelage (HHT). Deze subsidie is bedoeld om de werkgelegenheid in de Thuiszorg op peil te houden. Voor deze subsidie € 276.000 (2015) en € 493.000 (2016) geldt dat het deel dat niet wordt uitgegeven, binnen de kaders van de regeling, terug moet naar Den Haag. Het betreft incidenteel geld. Met deze subsidie is een systeem ontwikkeld van vouchers, die de algemene voorziening vormt. Doel is dat de regeling op 1 juli van kracht wordt. Het contract voor de huishoudelijk hulp maatwerkvoorzieningen zal per 1 juli nogmaals moeten worden verlengd. In samenwerking met de buurgemeenten (Groningen, Hoogezand Sappemeer, Slochteren, Menterwolde en Ten Boer) wordt een nieuwe inkoopprocedure opgezet.

Ten aanzien van de hulpmiddelen als rolstoelen, scootmobielen etc. geldt dat er geen bijzondere ontwikkelingen zijn. Belanghebbenden betalen vanaf 1 januari 2015 een hogere eigen bijdrage als gevolg van het wegvallen van de WTCG korting. Voor de gemeente heeft dit geen financieel effect, omdat de korting die klanten kregen door het rijk werd gecompenseerd.

3.14 Sociaal Domein

Toelichting financiële mutaties

Transitie Sociaal Domein

De kortingen op de budgetten voor het Sociaal Domein 2016 en verder (Wmo 2015, Jeugd, Participatie en WSW) zijn op basis van de informatie uit de septembercirculaire 2014 verwerkt.

Het budget 2015 is gebaseerd op het zorggebruik in 2013 en 2014. Voor beide wetten gaat met ingang van 2016 een objectief verdeel model gelden. Daarnaast is sprake van bezuinigingen voor 2016 t/m 2018 en wordt er nog een uitname uit het gemeentefonds verwacht. Dit komt doordat cliënten die eerst tot de Wmo behoorden maar door een wetswijziging toch onder de Wlz (Wet Langdurige Zorg) kunnen vallen. Ook zijn VWS en VNG nog in gesprek over het budget Wmo 2015 vanwege een onvoorziene daling van de zorgconsumptie in 2014. Kortom de budgetten zullen bij de Bestuursrapportage waarschijnlijk opnieuw moeten worden aangepast. Dit laat echter onverlet dat we moeten rekenen op flinke kortingen.

Wij hebben het budget eigen bijdragen van € 84.000 meerjarig bijgeraamd voor de Wmo 2015. Voor de Jeugd wet wordt geen eigen bijdrage in rekening gebracht.

In verband met de afschaffing van de WTCG (Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten) moet de gemeente een maatwerkvoorziening opzetten. De gelden komen op zich binnen bij de Wmo 2015, maar deze wet staat niet toe dat de gemeente financiële vergoedingen uitbetaald aan inwoners. Hierdoor is een budget van €140.000 afgeraamd op dit product en bijgeraamd op het product bijzondere bijstand. Uit dit budget wordt als maatwerkvoorziening de Collectieve Zorgverzekering voor minima betaald, plus de incidentele tegemoetkomingen voor de extra medische en/of zorgkosten.

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
230 Transitie Sociaal Domein	5.901.451	-72.120	-192.327	-405.358	-485.747
Totaal programma	5.901.451	-72.120	-192.327	-405.358	-485.747

Voortgang

Stand van zaken

In het eerste kwartaal van 2015 is heel veel tijd besteed aan de gevolgen van de transitie voor de individuele cliënten. Er is geïnvesteerd in extra capaciteit en deskundigheid voor het wijkteam, de administratieve organisatie en beleidscapaciteit.

Voor de komende tijd staan de inkoop Wmo 2016, de waardering van de mantelzorg, de evaluatie van het juridisch kader, de ontwikkeling van algemene en collectieve voorzieningen en de communicatie naar de inwoners centraal. Op regionaal niveau wordt gewerkt aan de toezichtfunctie en de regeling voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deze werkzaamheden worden alle uitgevoerd met inachtneming van de financiële kaders en de kantelingsprincipes.

Op het moment van schrijven van de Voorjaarsnota hebben onze contractbeheerders voor de Wmo (gemeente Groningen) en Jeugd (RIGG) nog geen financiële verantwoording over het eerste kwartaal aangeleverd. Hierdoor valt er nog niets te zeggen over de stand van zaken.

In 2014 is uit een meevaller in het Gemeentefonds, op basis van uw amendement op de Voorjaarsnota 2014, de Bestemmingsreserve Sociaal Domein gevormd. Uit deze reserve kunnen risico's in het sociaal domein (gedeeltelijk) afgedekt worden. De stand van deze reserve per 31 december 2014 was € 101.000.

Transformatie jeugdhulp

De 23 gemeenten willen de inkoop van de jeugdhulp ook in 2016 en 2017 collectief te organiseren. In het voorjaar zal een discussie plaatsvinden over de mate van inhoudelijke en financiële solidariteit.

Er wordt hard gewerkt om de losse eindjes in de uitvoering van de nieuwe Jeugdwet af te hechten. Het gaat om onder andere het samenwerkingsprotocol met de gecertificeerde instelling, de mandatering van de zorgtoewijzing jeugd, de tarievenlijst pgb en de interne werkprocessen.

In de Jeugdwet staat dat zorg in natura voor pgb gaat. Door het grote aantal cliënten overgangsrecht ontstaan op dit moment wachtlijsten bij sommige zorgaanbieders van ZIN. Dit betekent een beperking van de keuzevrijheid van cliënten voor ZIN. Verstrekking van pgb is soms de enige mogelijkheid om van een bepaalde aanbieder zorg te krijgen.

Wij hebben, in afwachting van duidelijkheid over het onderzoek naar de ouderbijdrage Jeugdwet, de inning van de ouderbijdrage voorlopig stopgezet. Dit betekent dat ouders met een kind dat gebruik maakt van zorg met verblijf, tot nader bericht geen ouderbijdrage hoeven te betalen. Wij verwachten voor de zomer duidelijkheid vanuit het Rijk over de ouderbijdrage.

Landelijk wordt gewerkt aan het Kwaliteitskader Jeugdhulp. Dit kwaliteitskader is een hulpmiddel voor aanbieders om de norm voor de verantwoorde werktoedeling in de praktijk toe te passen. Het biedt een afwegingskader voor aanbieders en helpt hen te bepalen wanneer een geregistreerde professional moet worden ingezet en wanneer een niet-geregistreerde professional kan worden ingezet. Dat is afhankelijk van de situatie. In elke situatie geldt dat een professional ingezet moet worden met inachtneming van kennis en vaardigheden. Dit is ook op gemeenten van toepassing.

Middels de zgn. Veegwet wordt een aantal losse eindjes in de wetgeving afgehecht. Wij zullen het juridische kader hierop aanpassen.

3.15 (Bestemmings)reserves

Product	Huidig Budget	Mutaties			
		2015	2016	2017	2018
303 Mutaties Reserves	-13.505	0	0	0	0
Totaal programma	-13.505	0	0	0	0

4 Technisch administratieve wijzigingen

Hieronder vindt u de technisch administratieve mutaties die leiden tot verschuivingen van het ene programma naar het andere, maar budgettair neutraal uitwerken, voorzover ze groter zijn dan € 5.000. De technisch administratieve mutaties binnen een programma en de urenmutaties lichten wij niet toe.

Wij hevelen een bedrag van € 10.000 over van Economische Zaken (100 Vastgoedbeheer) naar College & Middelen (293 Saldi kostenplaatsen) voor de inzet van de beheerders voor schoonmaak van de kantine, keuken en vergaderruimte van sporthal Scharlakenhof.

Omdat wij per 1 januari 2015 de huur betalen van de ruimte voor het wijkteam, hevelen wij een bedrag van € 15.200 over van Welzijn & Zorg (143 Zorg) naar Sociaal Domein (230 Transitie sociaal domein).

5 Ontwikkelingen met betrekking tot de investeringen

5.1 College en Middelen

Materieel plantsoenen en bestelauto's

In de huidige investeringslijst staan voor 2015 een aantal vervangingen van materieel plantsoenen gepland. Er is een machine leverbaar waarbij in één werkgang diverse werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. De investeringskredieten voor de frees, de beluchtingsmachine en de wegenwals willen wij samenvoegen voor aanschaf van deze combimachine. Daarmee vervallen de oude investeringskredieten (deze zijn opgenomen als een negatieve mutatie in onderstaande tabel). De investering in de bestelauto 25 laten wij vervallen. De vrijkomende middelen gaan wij inzetten voor een nieuwe multifunctionele Holder tractor. Alle investeringen voor nieuwe bestelauto's hebben wij verhoogd, omdat de gemeenten voortaan ook BPM op deze voertuigen moet betalen.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Combimachine (frees, beluchting, wegenwals)	€ 26.000	2015	10	€ 3.978	
Frees 352	- € 6.000	2015	10	-€ 918	Samenvoegen naar Combimachine
Beluchtingsmachine 322	- € 10.000	2015	10	-€ 1.530	Samenvoegen naar Combimachine
Wegenwals no. 529	- € 10.000	2015	10	-€ 1.530	Samenvoegen naar Combimachine
Bestelauto 25	- € 30.000	2015	10	-€ 4.590	Geheel naar Trekker Holder 82
Bestelauto 15	€ 15.000	2017	10	€ 2.295	verhoging budget i.v.m. BPM
Bestelauto 34	€ 15.000	2017	10	€ 2.295	verhoging budget i.v.m. BPM
Bestelauto 41	€ 15.000	2017	10	€ 2.295	verhoging budget i.v.m. BPM
Bestelauto 12	€ 15.000	2018	10	€ 2.295	verhoging budget i.v.m. BPM
Bestelauto 26	€ 15.000	2018	10	€ 2.295	verhoging budget i.v.m. BPM

Facilitaire voorzieningen

De investering voor het vervangen van de vaste inrichting van het raadhuis laten wij vervallen. Een deel van de vrijkomende middelen willen wij op verzoek van de griffie inzetten voor de aanschaf van beeldschermen voor de raadszaal om tijdens (raads)vergaderingen de agenda, moties en andere aan de orde komende zaken te kunnen weergeven. In de commissie bestuurlijke vernieuwing is een

besluit genomen over het papierloos werken door uw raad. Door de aanschaf van de beeldschermen kan de volgende stap in het digitaliseringsproces worden gezet. Presentaties, beeldmateriaal, agenda , moties en amendementen kunnen aan de raad en de belangstellenden ‘real time’ worden getoond. Zo is het voor deelnemers van de vergadering, maar ook voor belangstellenden op de publieke tribune, beter mogelijk om de vergadering te volgen. Verder hebben wij twee investeringen opgenomen voor de vervanging van de twee dienstauto's in 2019.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Aanschaf beeldschermen raadszaal tbv raadsvergaderingen	€ 12.000	2015	5	€ 3.036	categorie automatiseringsapparatuur
Vaste inrichting raadhuys vervangen 2015	- € 40.000	2015	20	-€ 4.120	vervallen
Vervanging dienstauto 99-PRH-6	€ 30.000	2019	10	€ 4.590	
Vervanging dienstauto 00-PRH-7	€ 30.000	2019	10	€ 4.590	

5.2 Wegen, water, groen en verkeer

Wegen

Op 28 januari 2013 stelde u het GVVP 2012-2017 vast. Op 29 september 2014 stelde u het Wegenplan 2014-2018 vast en fourneerde u de daarin opgenomen investeringskredieten. Wij stellen voor om ook voor 2018 en 2019 een investeringskrediet maatregelen verkeersveiligheid en voor 2019 investeringskredieten vervanging slijtlagen, vervanging deklagen en rehabilitaties op te nemen in de begroting. Op 15 december 2014 stelde u de nieuwe financiële verordening vast. Hiermee heeft u besloten om een aantal afschrijvingstermijnen te wijzigen. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen en nieuwe kredieten opgenomen. Als er wijziging is, dan is het oude krediet als vervallen opgenomen (deze zijn opgenomen als een negatieve mutatie in onderstaande tabel).

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Vervanging slijtlagen wegen 2015	€ 110.000	2015	7	€ 21.544	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging deklagen wegen 2015	€ 165.000	2015	14	€ 20.531	realisatietermijn van 2 jaren
Rehabilitaties wegen 2015	€ 305.000	2015	30	€ 26.332	realisatietermijn van 2 jaren
Groot onderhoud wegen 2015	- € 580.000	2015	20	-€ 59.740	realisatietermijn van 2 jaren

Maatregelen verkeersveiligheid 2015	€ 168.000	2015	30	€ 14.504	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2015	- € 168.000	2015	20	-€ 17.304	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging slijtlagen wegen 2016	€ 110.000	2016	7	€ 21.544	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging deklagen wegen 2016	€ 165.000	2016	14	€ 20.531	realisatietermijn van 2 jaren
Rehabilitaties wegen 2016	€ 305.000	2016	30	€ 26.332	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2016	€ 171.360	2016	30	€ 14.794	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2016	- € 171.360	2016	20	-€ 17.650	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging slijtlagen wegen 2017	€ 110.000	2017	7	€ 21.544	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging deklagen wegen 2017	€ 165.000	2017	14	€ 20.531	realisatietermijn van 2 jaren
Rehabilitaties wegen 2017	€ 305.000	2017	30	€ 26.332	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2017	€ 174.787	2017	30	€ 15.090	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2017	- € 174.787	2017	20	-€ 18.003	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging slijtlagen wegen 2018	€ 110.000	2018	7	€ 21.544	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging deklagen wegen 2018	€ 165.000	2018	14	€ 20.531	realisatietermijn van 2 jaren
Rehabilitaties wegen 2018	€ 305.000	2018	30	€ 26.332	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2018	€ 178.283	2018	30	€ 15.392	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging slijtlagen wegen 2019	€ 110.000	2019	7	€ 21.544	realisatietermijn van 2 jaren
Vervanging deklagen wegen 2019	€ 165.000	2019	14	€ 20.531	realisatietermijn van 2 jaren
Rehabilitaties wegen 2019	€ 305.000	2019	30	€ 26.332	realisatietermijn van 2 jaren
Maatregelen verkeersveiligheid 2019	€ 180.000	2019	30	€ 15.540	realisatietermijn van 2 jaren

Openbare Verlichting

Wij hebben u het beleidsplan openbare verlichting 2015 t/m 2025 aangeboden ter behandeling in uw raadsvergadering van juni 2015. Daarin zijn de benodigde vervangingsinvesteringen in masten, armaturen en OLC (dimunit) opgenomen. Door de langere verwachte levensduur van de masten is een aanpassing van de afschrijvingstermijn mogelijk. Wij willen de masten in 40 jaren gaan afschrijven. Voor de armaturen/OLC wordt de afschrijvingstermijn iets korter, omdat deze een verwachte levensduur van 20 jaren hebben. Wij willen de armaturen/OLC in 20 jaren gaan afschrijven. In afwachting van het nieuwe beleid zijn een aantal vervangingen uitgesteld. Van de investeringskredieten 2013 t/m 2015 verwachten we per saldo € 335.000 niet te besteden. Dit bedrag willen wij laten vervallen. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen opgenomen. De vervallen (delen van) kredieten zijn opgenomen als een negatieve mutatie in onderstaande tabel.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Armaturen lichtmasten 2013	- € 75.000	2013	25	-€ 6.975	deels vervallen
Armaturen lichtmasten 2014	- € 118.000	2014	25	-€ 10.974	deels vervallen
Armaturen lichtmasten 2015	- € 142.000	2015	25	-€ 13.206	vervallen
Vervangen armaturen 2016	€ 143.000	2016	20	€ 14.729	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen lichtmasten 2016	€ 107.000	2016	40	€ 8.346	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen armaturen 2017	€ 143.000	2017	20	€ 14.729	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen lichtmasten 2017	€ 107.000	2017	40	€ 8.346	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen armaturen 2018	€ 143.000	2018	20	€ 14.729	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen lichtmasten 2018	€ 107.000	2018	40	€ 8.346	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen armaturen 2019	€ 143.000	2019	20	€ 14.729	realisatietermijn van 2 jaren
Vervangen lichtmasten 2019	€ 107.000	2019	40	€ 8.346	realisatietermijn van 2 jaren

Riolen

Op 17 februari 2014 stelde u het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2015-2019 vast. Voor 2019 moeten kredieten voor rioolwerkzaamheden en voor de vervanging van pompen en gemalen worden toegevoegd.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Rioolwerkzaamheden 2019	€ 622.902	2019	50	€ 45.472	realisatietermijn van 2 jaren

Rioolpompen- en gemalen vervangen 2019	€ 70.000	2019	15	€ 8.377	realisatietermijn van 2 jaren
--	----------	------	----	---------	-------------------------------

Wegen en plantsoenen

Ten behoeve van het onderhoud aan wegen en plantsoenen is in 2015 en 2019 vervangingen van materieel nodig. In 2015 is Trekker Holder 82 aan vervanging toe. Wij willen een multifunctionele Holder tractor aanschaffen. Ter dekking van de vervanging van de Trekker Holder in 2015 willen wij de investeringskredieten van de Trekker Holder 82, Trekker Holder 79 (restant) en Bestelauto 25 samenvoegen (zie ook programma College en Middelen). In 2019 is de Fendt 208 aan vervanging toe.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Mutifunctionele Trekker Holder 82	€ 80.000	2015	10	€ 12.240	
Trekker Holder 79	- € 20.000	2015	10	-€ 3.060	Restant naar Trekker Holder 82
Trekker Holder 82	- € 30.000	2015	10	-€ 4.590	Geheel naar Trekker Holder 82
Vervanging Fendt 208	€ 80.000	2019	10	€ 12.240	

5.3 Milieu

Inzameling Huisafval

Wij willen het restant investeringskrediet voor glasbakken Haderaplein inzetten voor glasbakken Anjerlaan. In 2019 is vervanging van glasbakken nodig. De kapitaallasten zullen verwerkt worden in het tarief van de afvalstoffenheffing.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Glasbakken Anjerlaan	€ 20.000	2015	10	€ 3.060	
Glasbakken Haderaplein	- € 20.000	2015	10	-€ 3.060	Restant inzetten voor glasbakken Anjerlaan
Glasbakken	€ 50.000	2019	10	€ 7.650	100% dekking uit afvalstoffenheffing

5.4 Welzijn en zorg

Speeltoestellen

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Vervanging speeltoestellen	€ 6.500	2019	10	€ 995	

5.5 Economische zaken

Vastgoedbeheer

In de raadsvergadering van 16 februari 2015 is een amendement aangenomen om geen budget en capaciteit meer te investeren in de realisatie van een officiële 400 meter ijsbaan in Haren. De financiële gevolgen van het wegvallen van deze investering voor de begroting 2016 zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tijdens recente controles van ons gemeentelijk vastgoed door de Veiligheidsregio Groningen zijn een groot aantal tekortkomingen aan brandwerende voorzieningen geconstateerd. Voor het oplossen van deze zaken is een investering van € 85.000 noodzakelijk.

De cirkelzaag machine in de timmerwerkplaats van de gemeentewerf is afgekeurd en de afzuiging is aan vervanging toe. De voorgestelde investering voorziet in de aanschaf van een nieuw exemplaar en in een goede afzuiging.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Ijsbaan	- € 123.000	2015	25	-€ 11.439	vervallen
Aanpassingen brandpreventie gemeentelijke gebouwen	€ 85.000	2015	10	€ 13.005	categorie veiligheidsvoorzieningen
Vervanging cirkelzaagmachine	€ 12.000	2015	5	€ 3.036	categorie gereedschappen

Afwaardering van boekwaarde van reeds gedane investeringen in parkeergarage

In 2015 is het parkeersysteem van de parkeergarage vervangen. De slagbomen zijn verwijderd en de in- en uitgangscontrole vindt nu plaats door middel van een camerasysteem. In het verleden was er geïnvesteerd in het oude parkeersysteem(roadblocks en

ticketapparatuur). Deze investeringen hebben nog een boekwaarde van € 11.992. Deze boekwaarde boeken wij af. De bijbehorende kapitaallasten komen ook te vervallen.

Investering/omschrijving
Roadblocks parkeergarage
Ticketapparatuur parkeergarage

5.6 Openbare orde en veiligheid

Project nieuwe brandweerkazerne

In het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio is besloten dat brandweer huisvesting per 1 januari 2015 overgaat van gemeenten naar de Veiligheidsregio. Via de voorjaarsnota 2014 is een investering in een nieuwe brandweerkazerne van totaal € 3.258.386 in de begroting verwerkt met kapitaallasten startend vanaf 2017. Wij laten deze investering en bijbehorende kapitaallasten vervallen.

Investering/omschrijving	Investeringsbedrag of mutatie	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallasten	Opmerking
Brandweerkazerne	- € 3.258.386	2014	diverse	-€ 239.202	vervallen naar Veiligheidsregio

6 Verklarende woordenlijst

A

AR Algemene reserve

B

BJZ Bureau Jeugdzorg
Boa Buitengewone Opsporingsambtenaar
BPM Belasting van personenauto's en motorrijwielen
BWR Bedrijf voor Werk en Re-integratie
BWT Bouw- en Woningtoezicht

C

CKC Centrum voor Kunst en Cultuur
CJG Centrum Jeugd en Gezin

E

EDR Europese Dienstenrichtlijn

G

GGD Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ Geestelijke gezondheidszorg
GR Gemeenschappelijke Regeling
GRP Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan

H

HHT Huishoudelijk hulp toelage

I

IBD Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten
IBOR Integraal Beheerplan Openbare Ruimte

J

JGZ Jeugdgezondheidszorg

O

OBS Openbare Basisschool
ODG Omgevingsdienst Groningen
Ozb Onroerendezaakbelasting

P

PDC Producten en diensten catalogus
Pgb Persoonsgebonden budget
POL Proces Opvang Locatie

R

PGZ (GR) Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid en Zorg

S

SE	Sociale eenheden = aantal mensen in dienst van de BWR met een dienstverband als WSW-er
SW-bedrijf	Sociale werkplaats

V

VGG	Vereniging Groninger Gemeenten
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVB	Verkeer- en vervoer beraad

W

WLZ	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WTCG	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten

7 Voorstel Voorjaarsnota 2015

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor:

1. de begrotingswijzigingen 2015 voortvloeiende uit nieuwe ontwikkelingen exclusief investeringen vast te stellen;
2. de begrotingswijzigingen 2015 voortvloeiende uit ontwikkelingen met betrekking tot investeringen vast te stellen;
3. de budgettair neutrale technisch administratieve mutaties 2015 vast te stellen.

Haren, 19 mei 2015

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester